

**Wydział Rozwoju i Polityki Gospodarczej Miasta
Referat Strategii i Planowania**

Płock według Narodowego Spisu Powszechnego 2011

**na podstawie danych i opracowań
Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Statystycznego w Warszawie**

Spis Treści

	Strona
Uwagi ogólne	3
I. Stan i struktura demograficzna ludności	3
1. Stan ludności	3
2. Ludność według płci i wieku	3
3. Ludność według stanu cywilnego	5
II. Charakterystyka społeczno-ekonomiczna ludności.....	6
1. Poziom wykształcenia	6
2. Osoby niepełnosprawne	8
3. Ludność według źródeł utrzymania	10
III. Aktywność ekonomiczna ludności	11
IV. Dojazdy do pracy	14
V. Zasoby migracyjne	15
1. Ludność według kraju urodzenia	15
2. Ludność według kraju obywatelstwa	15
VI. Migracje wewnętrzne	16
1. Ludność według okresu zamieszkiwania	16
2. Migracje wewnętrzne ludności w latach 2002-2011	16
VII. Migracje zagraniczne na pobyt czasowy	18
VIII. Gospodarstwa domowe i rodziny	18
1. Gospodarstwa domowe	18
2. Wielkość gospodarstw domowych	19
3. Skład rodzinny gospodarstw domowych	19
4. Typy rodzin	20
5. Rodziny z dziećmi	21
IX. Budynki	21
1. Liczba budynków	21
2. Wiek budynków	22
3. Własność budynków	23
4. Wielkość budynków	24
5. Wyposażenie budynków w instalacje techniczno-sanitarne	24
X. Zasoby mieszkaniowe	25
1. Stan i zmiany zasobów mieszkaniowych	25
2. Własność mieszkań	25
3. Wiek mieszkań	27
4. Wielkość mieszkań	28
5. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne	31
6. Zaludnienie mieszkań	31
Literatura	33

UWAGI OGÓLNE

Spisy powszechne dostarczają najbardziej szczegółowych informacji m.in. o liczbie ludności, jej terytorialnym rozmieszczeniu, strukturze demograficzno–społecznej i zawodowej, a także o społeczno–ekonomicznej charakterystyce gospodarstw domowych i rodzin oraz o ich zasobach i warunkach mieszkaniowych. Przeprowadzane są w Polsce średnio co 10 lat. Są badaniami obowiązkowymi, realizowanymi w oparciu o ustawy o spisach.

Ostatni **Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań** miał miejsce w 2011 roku. Przeprowadzony został na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2011 r. według stanu w dniu 31 marca 2011 r. **Był pierwszym spisem realizowanym od czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.**

Ramy tematyki spisu ludności i mieszkań w 2011 roku, zakres, formę, tryb, granice obowiązków statystycznych i dobrowolności udziału w badaniach określiła Ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. (Dz.U. z 26 marca 2010 r. nr 47, poz.277) wraz z aktami wykonawczymi do ustawy oraz Rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 763/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań (Dz. U. UE. L. z dnia 13.08.2008 r. Nr 218).

Spis ludności 2011 obejmował osoby stale zamieszkałe na obszarze Polski bez względu na fakt, czy te osoby przebywały w kraju w czasie spisu czy też były za granicą oraz osoby przebywające czasowo. Spis był przeprowadzony w budynkach, mieszkaniach, obiektach zbiorowego zakwaterowania i innych zamieszkałych pomieszczeniach niebędących mieszkaniem.

Po raz pierwszy spis ludności i mieszkań został przeprowadzony w formie elektronicznej, bez użycia formularzy papierowych. Spis był realizowany metodą mieszaną, tj. z wykorzystaniem systemów informacyjnych oraz danych zebranych w badaniu pełnym i reprezentacyjnym. Zastosowane rozwiązania miały przede wszystkim zmniejszyć koszty spisu oraz obciążenie osób objętych spisem, przy jednoczesnym zachowaniu dobrej jakości wyników spisu.

I. Stan i struktura demograficzna ludności

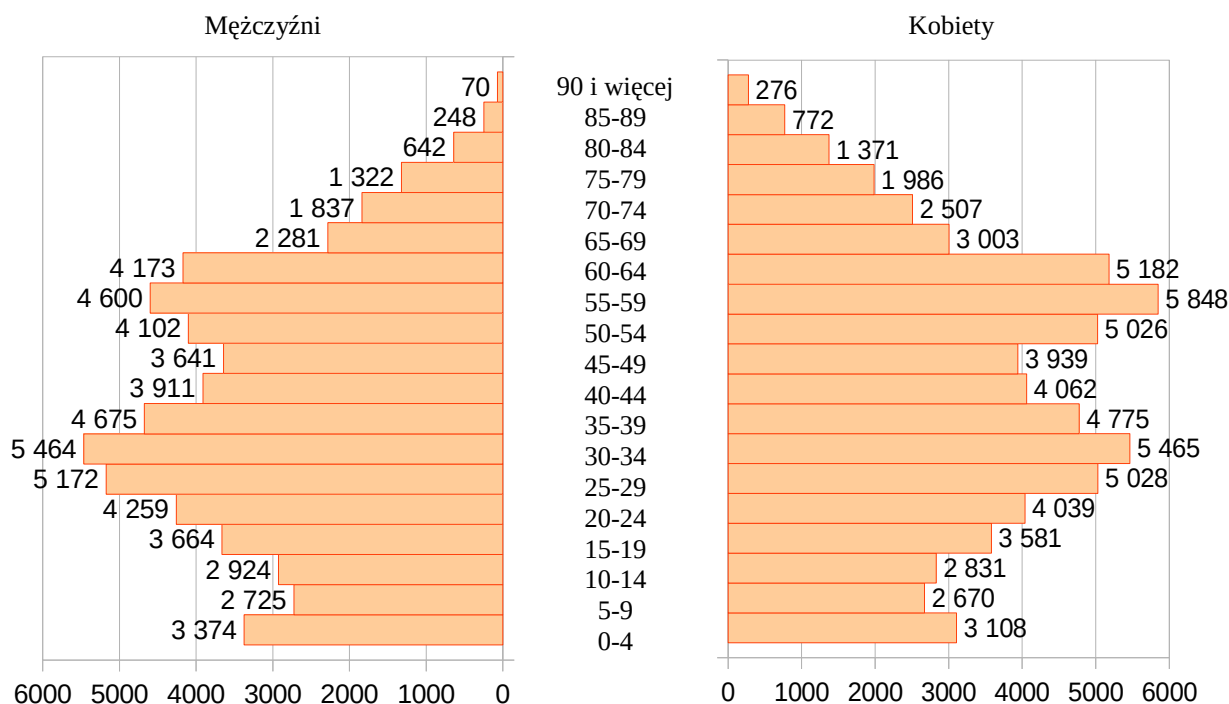
1. Stan ludności

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2011 r. wykazały, że w dniu 31 marca 2011 r. ludność miasta Płocka liczyła 124 553 osoby i stanowiła 2,4% ludności województwa mazowieckiego. Od poprzedniego spisu powszechnego, tj. od dnia 20 maja 2002 roku, liczba ludności zmniejszyła się o 3 808 osób, tj. o 3,0%. Gęstość zaludnienia, tj. liczba osób przypadających na 1 km² powierzchni, wyniosła 1 415 (w 2002 r. - 1 459).

2. Ludność wg płci i wieku

Dane NSP 2011 wskazują znaczną przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn. Kobiet było 65 469 i stanowiły 52,5% ogółu ludności Płocka (w 2002 r. - 52,0%). Współczynnik feminizacji, czyli liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn, wyniósł 111 (w 2002 r. - 108). W porównaniu z 2002 r. udział kobiet zwiększył się o 0,5 p. proc., a współczynnik feminizacji o 3 punkty.

Ludność według płci i grup wieku w 2011 r.

Relacje liczebne mężczyzn i kobiet zmieniały się w poszczególnych grupach wieku. W 2011 r. nadwyżka mężczyzn nad kobietami występowała w rocznikach poniżej 30 roku życia, a współczynnik feminizacji w tych grupach wieku przyjmował wartość od 92 do 98. W rocznikach od 30 roku życia miała miejsce nadwyżka kobiet nad mężczyznami – przeciętnie na 100 mężczyzn przypadało 120 kobiet (od 70 lat w wzwyż – 168).

Tabela 1: Stan i struktura ludności według ekonomicznych grup wieku

Wyszczególnienie	Ogółem	Ludność w wieku		
		przedprodukcyjnym (0-17 lat)	produkcyjnym (mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat)	poprodukcyjnym
2002				
Ogółem	128 361	27 248	85 206	15 907
Mężczyźni	61 667	13 926	42 724	5 017
Kobiety	66 694	13 322	42 482	10 890
2011				
Ogółem	124 553	21 836	81 220	21 497
Mężczyźni	59 084	11 151	41 533	6 400
Kobiety	65 469	10 685	39 687	15 097

Analizując strukturę demograficzną ludności Płocka pod względem ekonomicznych grup wieku wykazano, że udział osób w wieku przedprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem wyniósł w 2011 r. 17,5%, w wieku produkcyjnym – 65,2%, a w wieku poprodukcyjnym – 17,3%. W stosunku do 2002 r. zmniejszyła się zarówno liczebność, jak i odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym – o 5 412 osób, czyli o 3,7 p. proc., oraz liczebność i odsetek ludności w wieku produkcyjnym – o 3 986, czyli o 1,2 p. proc. Zwiększyła się natomiast o 5 590, czyli o 4,9 p. proc., liczba osób w wieku poprodukcyjnym. W 2011 r. na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadały 53 osoby w wieku nieprodukcyjnym (w 2002 r. o 2 mniej).

3. Ludność według stanu cywilnego

W spisie z 2011 r. wyodrębniono dwa rodzaje stanu cywilnego: prawny oraz faktyczny i ustalono je dla osób w wieku 15 lat i więcej.

Stan cywilny prawny

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 r. wykazały, że w strukturze ludności według stanu cywilnego prawnego w Płocku najliczniejszą grupę tworzyły osoby pozostające w związku małżeńskim, które stanowiły 56,6%, czyli ponad połowę populacji w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z 2002 r. udział ich zmniejszył się o 2,8 p. proc. Kolejne grupy to kawalerowie i panny – 25,5% (spadek o 0,9 p. proc. w stosunku do 2002 r.), wdowcy i wdowy – 9,5% (wzrost o 1,4 p. proc.) oraz rozwiedzeni i rozwiedzione – 7,3% (wzrost o 2,5 p. proc.).

Tabela 2: Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego prawnego i płci

Wyszczególnienie	Ogółem	Stan cywilny prawny				
		kawalerowie/ panny	żonaci/ zameżne	wdowcy/ wdowy	rozwiedzeni/ rozwiedzione	nieustalony
2002						
Ogółem	107 241	28 260	63 656	8 652	5 154	1 519
Mężczyźni	50 898	15 273	31 785	1 270	1 786	784
Kobiety	56 343	12 987	31 871	7 382	3 368	735
2011						
Ogółem	106 921	27 242	60 480	10 194	7 831	1 174
Mężczyźni	50 061	14 715	30 266	1 561	2 856	663
Kobiety	56 860	12 527	30 215	8 633	4 975	511

Według NSP 2011 29,4% mężczyzn w wieku 15 lat i więcej było kawalerami, natomiast odsetek panien był nieco niższy i wynosił 22,0%. Udział żonatych mężczyzn był o 7,3 p. proc. wyższy niż zameżnych kobiet. Różnica ta wynika z wyższej umieralności mężczyzn, powodującej częstsze owdowienia kobiet. W rezultacie odsetek wdów był blisko 5-krotnie wyższy od owdowiających mężczyzn i stanowił 15,2% wobec 3,1% obliczonego dla mężczyzn. W populacji mężczyzn rozwodnicy stanowili 5,7%, natomiast udział rozwiedzionych kobiet był nieco wyższy i wyniósł 8,7% wszystkich kobiet w wieku 15 lat i więcej.

Stan cywilny faktyczny

W spisie ludności z 2011 r. stan cywilny faktyczny określono na podstawie charakteru związku, w jakim faktycznie żyje dana osoba. Osoby żyjące w związkach nieformalnych (kohabitanci), niezależnie od ich stanu cywilnego prawnego, zostały ujęte jako pary tworzące związki partnerskie. Zatem stan cywilny faktyczny oprócz kategorii prawnych: kawaler/panna, osoby pozostające w prawnym związku małżeńskim, osoby owdowiałe i rozwiedzione, wyodrębniono jeszcze dwie dodatkowe kategorie, tj. osoby żyjące w związkach kohabitacyjnych oraz małżonkowie pozostający w separacji orzeczonej prawnie lub deklarowanej. Analizując dane o faktycznym stanie cywilnym zestawione według płci należy pamiętać, że wynika on z subiektywnej deklaracji osób.

Wyniki spisu z 2011 r. wykazały, że w Płocku największą grupę, tj. 55,7% według stanu cywilnego faktycznego stanowiły osoby żonate/zameżne (spadek o 3,5 p. proc. w stosunku do 2002 r.). Odsetek żonatych mężczyzn wyniósł 59,7% ogółu mężczyzn w wieku 15 lat i więcej i był o 7,5 p. proc. wyższy w stosunku do odsetka zameżnych kobiet. Drugą co do wielkości grupę tworzyli

kawalerowie i panny, których udział w ogóle ludności w wieku 15 lat i więcej wyniósł 24,3% (spadek o 1,6 p. proc.). Wśród ogółu mężczyzn w badanym wieku 28,1% to kawalerowie, a wśród ogółu kobiet – 21,0% to panny. W Płocku 9,4% stanowili wdowcy i wdowy (wzrost o 1,4 p. proc.). W ramach tej grupy owdowiałych kobiet było o blisko 6 razy więcej niż owdowiałych mężczyzn. Odsetek osób rozwiedzionych wyniósł 6,7% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (wzrost o 2,3 p. proc.). Rozwiedzeni mężczyźni stanowili 5,0%, a rozwiedzione kobiety – 8,2%.

Tabela 3: Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego i płci

Wyszczególnienie	Ogółem	Stan cywilny faktyczny						
		kawalero- wie/ panny	żonaci/ zamężne	partnerzy /partnerki	wdowcy/ wdowy	rozwie- dzeni/ rozwie- dzone	separo- wani/se- parowane	nieusta- lony
2002								
Ogółem	107 241	27 747	63 518	b.d.	8 544	4 711	1 360	1 361
Mężczyźni	50 898	15 009	31 816	b.d.	1 238	1 557	550	728
Kobiety	56 343	12 738	31 702	b.d.	7 306	3 154	810	633
2011								
Ogółem	106 921	25 991	59 558	2 312	10 071	7 147	674	1 169
Mężczyźni	50 061	14 068	29 871	1 173	1 522	2 494	270	663
Kobiety	56 860	11 923	29 687	1 140	8 549	4 653	404	505

W spisie 2011 r. wyodrębniono 2,3 tys. osób pozostających w związkach nieformalnych, tj. 2,2% ludności w wieku 15 lat i więcej (partnerzy stanowili 2,3% badanych mężczyzn, partnerki – 2,0% kobiet w wieku 15 lat i więcej) oraz 0,6% małżonków pozostających w separacji (spadek o 0,7 p. proc. w stosunku do 2002 r.).

II. Charakterystyka społeczno-ekonomiczna ludności

1. Poziom wykształcenia

W spisie powszechnym z 2011 r. ustalono najwyższy ukończony poziom wykształcenia dla osób w wieku 13 lat i więcej, niezależnie czy był on uzyskany w szkole dziennej, wieczorowej czy w systemie zaocznym. Podstawą zaliczenia osoby do danego poziomu wykształcenia było posiadane świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły.

Tabela 4: Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci

Wykształcenie	2002			2011		
	Ogółem	w tym		Ogółem	w tym	
		mężczyźni	kobiety		mężczyźni	kobiety
Ogółem	110 728	52 655	58 073	109 338	51 267	58 071
Wyższe	15 036	6 553	8 483	23 201	9 839	13 363
Policealne	4 721	1 224	3 497	3 969	1 038	2 931
Średnie	38 882	18 110	20 772	36 491	16 749	19 742
Zasadnicze zawodowe	20 903	12 892	8 011	20 330	12 090	8 240
Gimnazjalne i podstawowe ukończone	25 908	11 558	14 350	20 819	9 361	11 458
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	2 832	1 074	1 758	945	351	594
Nieustalone	2 446	1 244	1 202	3 583	1 839	1 744

Według wyników spisu w Płocku liczba osób z wyższym wykształceniem wyniosła 23,2 tys., tj. 21,2% ogółu ludności w wieku 13 lat i więcej. W porównaniu z 2002 r. liczba absolwentów z wyższym wykształceniem wzrosła o 8,1 tys., czyli o 54,3%, a ich udział zwiększył się o 7,6 p. proc. Absolwenci szkół średnich i policealnych stanowili 37,0% ludności w wieku 13 lat i więcej, a ich liczebność w porównaniu z wynikami poprzedniego spisu zmniejszyła się o 3,1 tys., tj. o 7,8%.

W okresie międzypisowym nieznacznie zmniejszył się udział osób, które ukończyły zasadniczą szkołę zawodową. W 2011 r. udział osób o tym poziomie wykształcenia wyniósł 18,6% i obniżył się o 0,3 p. proc. w stosunku do wyników uzyskanych w spisie w 2002 r.

Osoby z wykształceniem gimnazjalnym łącznie z osobami z wykształceniem podstawowym ukończonym stanowiły 19,0% ogółu ludności w wieku 13 lat i więcej. Wyniki NSP 2002 nie uwzględniały danych o osobach, które uczęszczały w 2002 r. do szkół gimnazjalnych (reformacja szkolnictwa z 1999 r. wprowadziła sześciolletnią szkołę podstawową i trzyletnie gimnazja). Pierwsi absolwenci gimnazjów kończyli szkołę w czerwcu 2002 r., podczas gdy moment krytyczny spisu (dzień referencyjny) obrazował sytuację w dniu 20 maja 2002 r. W związku z tym w wynikach NSP 2002 zaliczeni zostali do niższego poziomu wykształcenia, tzn. do podstawowego. Odsetek osób deklarujących wykształcenie podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego wyniósł 0,9%, tj. o 1,7 p. proc. mniej niż w 2002 r.

Zgromadzone dane pokazują zróżnicowanie popularności poszczególnych typów szkół w zależności od płci. W 2011 r. kobiety częściej niż mężczyźni legitymowały się wykształceniem wyższym (23,0% wobec 19,2%) oraz średnim i policealnym (39,0% wobec 34,7%). Mężczyźni znacznie częściej niż kobiety mieli ukończoną zasadniczą szkołę zawodową (23,6% wobec 14,2%). W 2011 r. – 18,3% mężczyzn miało ukończoną szkołę podstawową lub gimnazjalną, podczas gdy wśród kobiet odsetek ten wyniósł 19,7%.

Tabela 5: Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i grup wieku w 2011 r.

Wykształcenie	Ogółem	Grupy wieku											
		13-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 i więcej
Ogółem	109 338	2 417	7 245	8 298	10 200	10 929	9 450	7 973	7 580	9 128	10 448	9 355	16 315
Wyższe	23 201	0	0	1 356	4 472	4 722	3 303	2 050	1 554	1 381	1 359	1 210	1 795
Średnie i policealne	40 459	0	814	4 905	3 539	3 670	3 389	3 098	3 013	3 875	4 868	3 998	5 292
Zasadnicze zawodowe	20 330	0	152	589	964	1 533	1 922	2 069	2 339	2 914	2 909	2 393	2 546
Gimnazjalne i podstawowe ukończone	20 819	2 051	5 953	1 048	449	387	452	412	407	750	1 127	1 635	6 099
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	945	320	38	17	11	17	17	32	6	11	16	11	450

Analizując poziom wykształcenia ludności według grup wieku można zauważyć, że w 2011 r. najwyższy udział osób legitymujących się wykształceniem wyższym stanowiły osoby pomiędzy 25 a 29 oraz 30 a 34 rokiem życia, tj. odpowiednio 19,3% oraz 20,4% ogółu ludności z wyższym wykształceniem. Wśród osób posiadających wykształcenie średnie i policealne przeważały osoby w wieku 20–24 lata oraz 65 i więcej lat, stanowiąc 12,1% oraz 13,1% ogółu ludności ze średnim

wykształceniem. Z kolei wykształcenie zasadnicze zawodowe najczęściej posiadały osoby w grupie wieku 50-54 lata i 55–59 lat i odsetek ich wyniósł w obu przypadkach 14,3% w stosunku do ogólnej liczby osób o tym poziomie wykształcenia. Osoby z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym ukończonym to głównie ludzie młodzi w wieku 15–19 lat (w większości kontynuujący naukę), którzy stanowili 28,6%, oraz seniorzy w wieku 65 lat i więcej którzy stanowili 29,3% wszystkich osób z omawianym poziomem wykształcenia. Wykształceniem podstawowym nieukończonym lub brakiem wykształcenia szkolnego legitymowały się również osoby młode w wieku 13–14 lat (w większości kontynuujący naukę) – 33,9%, jak również osoby w wieku 65 lat i więcej – 47,6%.

2. Osoby niepełnosprawne

Zgodnie z definicją przyjętą w spisach powszechnych za osobę niepełnosprawną uważa się osobę, która posiadała odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osobę, która takiego orzeczenia nie posiadała, lecz odczuwała ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku.

Zbiorowość osób niepełnosprawnych została podzielona na dwie podstawowe grupy:

- **osoby niepełnosprawne prawnie**, tj. takie, które posiadały odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony;
- **osoby niepełnosprawne wyłącznie biologicznie**, tj. takie, które nie posiadały orzeczenia, ale odczuwały całkowicie, poważnie lub umiarkowanie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych dla ich wieku. Uwzględniając subiektywną ocenę osób niepełnosprawnych prawnie wyodrębniono spośród nich dwie subpopulacje:
  - **osoby niepełnosprawne prawnie i biologicznie**, tj. takie osoby, które posiadały aktualne orzeczenie i jednocześnie deklarowały całkowicie, poważnie lub umiarkowanie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych;
  - **osoby niepełnosprawne wyłącznie prawnie**, tj. osoby, które posiadały aktualne orzeczenie, natomiast nie deklarowały jakichkolwiek ograniczeń w wykonywaniu czynności podstawowych dla ich wieku.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. udzielanie odpowiedzi na pytania dotyczące niepełnosprawności odbywało się na zasadzie dobrowolności – ze względu na specyfikę i wrażliwość tematu. Na pytania odpowiadały osoby dorosłe, które wyraziły na to zgodę, natomiast na temat dzieci informacji udzielali rodzice lub opiekunowie.

Tabela 6: Osoby niepełnosprawne według kategorii, stopnia niepełnosprawności oraz płci w 2011 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Osoby niepełnosprawne prawnie						Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie				
		razem	Osoby w wieku 16 lat i więcej o stopniu niepełnosprawności:				Osoby w wieku 0-15 lat	razem	Odczuwający ograniczenie sprawności			
			znacz- nym	umiar- kowa- nym	lekkim	nieusta- lonym			całko- wite	powa- żnie	umiar- kowa- nie	
Ogółem	14 698	9 758	2 528	4 055	2 499	290	387	4 940	249	1 148	3 542	
Mężczyźni	6 557	4 678	1 160	1 953	1 159	157	249	1 878	101	412	1 367	
Kobiety	8 141	5 080	1 368	2 101	1 340	133	139	3 061	148	736	2 177	

Według wyników spisu przeprowadzonego w 2011 r. liczba osób niepełnosprawnych w Płocku wyniosła 14,7 tys., co stanowiło 11,8% mieszkańców. W porównaniu z poprzednim spisem, liczba osób niepełnosprawnych zwiększyła się o 2 tys., tj. o 16,1%. Wśród ogółu osób niepełnosprawnych przeważały kobiety (8,1 tys.), które stanowiły 55,4%. W porównaniu z 2002 r. liczba kobiet wzrosła o 20,3%, a mężczyzn o 11,3%. Kobiety niepełnosprawne stanowiły 12,4% wszystkich mieszkańek Płocka, natomiast niepełnosprawni mężczyźni 11,1% ogółu mężczyzn mieszkających w Płocku. Liczba osób niepełnosprawnych prawnie wyniosła 9,8 tys., tj. 66,4% wszystkich niepełnosprawnych. Grupa osób z niepełnosprawnością tylko biologiczną liczyła 4,9 tys. i stanowiła 33,6% ogółu osób niepełnosprawnych. W 2011 r. wprowadzono możliwość określenia umiarkowanego ograniczenia podstawowych czynności życiowych, w konsekwencji czego więcej osób mogło określić siebie jako osobę niepełnosprawną. Mężczyźni, którzy przyznali, że odczuwają ograniczenie sprawności bez prawnego jej orzeczenia stanowili 28,6% wszystkich niepełnosprawnych mężczyzn, natomiast kobiety z tą kategorią niepełnosprawności stanowiły 37,6% wszystkich niepełnosprawnych kobiet.

Tabela 7: Osoby niepełnosprawne według ekonomicznych grup wieku i płci

Wyszczególnienie	Ogółem	Ekonomiczne grupy wieku				poprodukcyjny
		przedprodukcyjny	produkcyjny	w tym:		
				produkcyjny mobilny	produkcyjny niemobilny	
2002						
Ogółem	12 658	696	6 878	1 988	4 890	5 084
Mężczyźni	5 892	412	3 825	1 088	2 737	1 655
Kobiety	6 766	284	3 053	900	2 153	3 429
2011						
Ogółem	14 698	711	7 108	1 938	5 170	6 880
Mężczyźni	6 557	445	3 918	961	2 957	2 194
Kobiety	8 141	266	3 190	976	2 213	4 686

Analizując strukturę osób niepełnosprawnych według ekonomicznych grup wieku można zauważyć, że 48,4% z nich to osoby w wieku produkcyjnym, 46,8% - osoby w wieku poprodukcyjnym, natomiast udział niepełnosprawnych w wieku przedprodukcyjnym wyniósł 4,8%. Wśród ogółu osób niepełnosprawnych w wieku przedprodukcyjnym i w wieku produkcyjnym przewagę stanowili mężczyźni, których udział wyniósł odpowiednio 62,6% i 55,1%. Natomiast wśród ogółu osób niepełnosprawnych w wieku poprodukcyjnym przeważały kobiety, które stanowiły 68,1%. Wśród osób posiadających prawne orzeczenie o niepełnosprawności – 55,0% to osoby w wieku produkcyjnym, z których ponad połowę stanowili mężczyźni. W omawianej kategorii niepełnosprawności udział osób w wieku poprodukcyjnym wyniósł 39,6%. Spośród ogółu niepełnosprawnych prawnie mężczyzn najliczniejszą grupę stanowili mężczyźni w wieku produkcyjnym (64,2%), podczas gdy udział kobiet w tej grupie wieku wyniósł 46,4% ogółu niepełnosprawnych prawnie kobiet. Natomiast mężczyźni w wieku poprodukcyjnym stanowili 28,4% ogółu niepełnosprawnych prawnie mężczyzn, kobiety zaś 49,9% ogólnej liczby niepełnosprawnych prawnie kobiet.

Struktura osób niepełnosprawnych tylko biologicznie charakteryzuje się zdecydowaną przewagą osób w wieku poprodukcyjnym – 61,0%, gdzie większość stanowiły kobiety (71,3%). W grupie mężczyzn niepełnosprawnych tylko biologicznie – 46,1% to mężczyźni w wieku poprodukcyjnym, zaś kobiety w wieku poprodukcyjnym to 70,3% wszystkich niepełnosprawnych biologicznie kobiet.

3. Ludność według źródeł utrzymania

W NSP 2011 gromadzono m.in. dane o źródłach utrzymania (głównym i dodatkowym) spisywanych osób. Informacje o źródłach, z których pochodziły środki na finansowanie konsumpcyjnych i innych życiowych potrzeb ludności dotyczyły całego roku, tzn. 12 miesięcy poprzedzających moment krytyczny spisu (dzień 31 marca 2011 r.). Nie zbierano natomiast danych dotyczących wysokości uzyskiwanych dochodów.

Tabela 8: *Ludność według głównego źródła utrzymania i płci*

Wyszczególnienie	Ogółem	Utrzymująca się						Utrzymywani	Nie ustalono
		z pracy			z niezarobkowego źródła		pozostałe źródła		
		poza rolnictwem najemnej	na rachunek własny	w rolnictwie	emerytura	renta			
2002									
Ogółem	128 361	41 598	4 646	460	16 238	8 516	7 650	47 302	1 951
Mężczyźni	61 667	21 550	3 073	273	6 400	3 288	3 533	22 576	974
Kobiety	66 694	20 048	1 573	187	9 838	5 228	4 117	24 726	977
2011									
Ogółem	124 553	45 675	4 152	342	23 226	5 877	5 448	36 255	3 578
Mężczyźni	59 084	23 865	2 657	174	8 677	2 439	2 463	16 960	1 847
Kobiety	65 469	21 809	1 495	168	14 549	3 438	2 984	19 294	1 731

Analizując dwie podstawowe kategorie ludności, tzn. posiadających własne źródła utrzymania i utrzymywanych, to w 2011 roku wśród ogółu ludności Polski udział osób z pierwszej grupy wyniósł 68,0%. Oznacza to, że wzrósł w porównaniu do 2002 roku o 6,4 p. proc., natomiast zmniejszeniu uległa druga grupa osób (utrzymywanych) z 36,9% w 2002 r. do 29,1% w 2011, czyli o 7,8 p. proc.

W 2011 roku dochody z pracy jako źródło utrzymania deklarowało 50,2 tys. osób i ich liczba w porównaniu do wyników spisu z 2002 wzrosła o 3,5 tys. osób, tj. o 7,4%. Udział osób utrzymujących się z pracy w liczbie ludności ogółem wzrósł w tym czasie z 36,4% do 40,3%, tj. o 3,9 p. proc. Wśród osób utrzymujących się z pracy największy odsetek stanowiły osoby wskazujące jako źródło dochodów pracę najemną i stanowiły 91,0%, podczas gdy jeszcze w 2002 r. - 89,1%. Obniżył się za to udział osób utrzymujących się z pracy na rachunek własny (o 1,6 p. proc.).

Istotnym czynnikiem różnicującym struktury ludności według źródeł utrzymania jest płeć. Wśród mężczyzn dochody z pracy są głównym źródłem w 45,2% przypadków, a wśród kobiet w 35,9%, w tym z pracy najemnej odpowiednio 40,4% i 33,3%. Zwraca uwagę fakt, że dochody z pracy na rachunek własny znacznie częściej uzyskiwali mężczyźni niż kobiety (2,7 tys. mężczyzn wobec 1,5 tys. kobiet). W porównaniu z 2002 r. udział zarówno mężczyzn jak i kobiet, dla których praca na rachunek własny była głównym źródłem utrzymania, zmniejszył się odpowiednio o 3,6 p. proc i 1,5 p. proc.

W stosunku do 2002 r. liczba osób utrzymujących się z niezarobkowych źródeł zwiększyła się o 4,3 tys., tj. o 17,6%. W ogólnej liczbie osób utrzymujących się z niezarobkowych źródeł 79,8% stanowiły osoby utrzymujące się głównie z emerytury (pracowniczej lub rolnej), a dla 20,2% głównym źródłem utrzymania była renta (z tytułu niezdolności do pracy, tzw. renta inwalidzka, rodzinna lub socjalna). Dochody z niezarobkowych źródeł utrzymania częściej notowano dla

kobiet, które stanowiły 61,8% ogółu osób wskazujących to źródło. W porównaniu z 2002 r. liczba kobiet utrzymujących się w ten sposób wzrosła o 19,4%, a mężczyzn o 14,7%.

Tabela 9: **Ludność według głównego źródła utrzymania i grup wieku w 2011 r.**

Grupy wieku	Ogółem	Utrzymująca się						Utrzy- mywani	Nie ustalono
		z pracy			z niezarobkowego źródła				
		poza rolnictwem		w rolnic- twie	emery- tura	renta	pozostałe źródła		
		najemnej	na rachunek własny						
Ogółem	124 553	45 675	4 152	342	23 226	5 877	5 448	36 255	3 578
0-14 lat	17 632	0	0	0	0	0	0	17 603	29
15-19	7 245	198	11	0	0	157	194	6 396	289
20-29	18 498	9 417	480	23	0	428	1 197	5 849	1 104
30-39	20 379	14 226	1 202	70	6	399	1 261	2 243	972
40-49	15 553	10 379	1 149	122	79	602	1 007	1 640	575
50-59	19 576	10 141	967	116	2 320	2 219	1 507	1 937	367
60-64	9 355	1 125	226	5	6 624	770	219	277	109
65 i więcej lat	16 315	190	117	5	14 196	1 302	64	308	134

Na strukturę ludności według źródeł utrzymania mają wpływ czynniki demograficzne, m.in. zmiany w strukturze ludności według wieku. W 2011 r. w Płocku ludności ogółem było o 3,0% mniej niż 9 lat wcześniej. Większość osób w wieku 0–19 lat pozostawała na utrzymaniu – 96,5% ogółu osób w tym wieku. Wśród osób w wieku od 20 do 59 lat większość miała własne źródło utrzymania. Dominowały dochody z pracy, które stanowiły podstawę utrzymania dla 65,3% osób w tym wieku. Zupełnie inna jest sytuacja osób w wieku poprodukcyjnym widoczna już w grupie wieku od 60 i więcej lat. Znacznie większy niż w grupie ogółem był odsetek osób posiadających niezarobkowe źródło dochodów. Ze świadczeń emerytalnych bądź rentowych korzystało w tej grupie 89,2% osób, dochody z pracy wskazywało 6,5%, a tylko 2,3% pozostawało na utrzymaniu.

III. Aktywność ekonomiczna ludności

W NSP 2011 pytania dotyczące aktywności ekonomicznej skierowano tylko do osób zamieszkałych w mieszkaniach, w związku z tym nie ma możliwości określenia statusu na rynku pracy osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz bezdomnych. Poza zakresem analizy znalazły się także osoby, które co prawda podlegały badaniu, ale dla których nie udało się ustalić, jaki mają status na rynku pracy, co w znacznej części wynikało z faktu przebywania tych osób za granicą. Dalsza analiza wyników spisu z punktu widzenia sytuacji na rynku pracy w Płocku dotyczy więc w praktyce zbiorowości 106 921 osób, czyli tych dla których uzyskano informacje o aktywności ekonomicznej.

W marcu 2011 r. wśród ogółu ludności Płocka w wieku 15 lat i więcej z ustalonym statusem na rynku pracy (106 921 osób) najliczniejszą grupę stanowiły osoby pracujące – 48,9 tys., tj. 45,7%. Mniejsza liczebnie (i o mniejszym udziale) była populacja biernych zawodowo – 46,0 tys., tj. 43,0%. Natomiast najmniejszą zbiorowość tworzyły osoby bezrobotne – 8,6 tys., tj. 8,0%. Wskaźnik zatrudnienia wyniósł 55,5%, co oznacza, że ponad połowa osób w wieku 15 lat i więcej miała pracę. Dla porównania w 2002 r. wśród ogółu ludności Płocka w wieku 15 lat i więcej z ustalonym statusem na rynku pracy (107 241 osób) udział osób pracujących był mniejszy o 0,9 p. proc., a biernych zawodowo – o 4,1 p. proc. Większy natomiast był 9 lat temu udział osób bezrobotnych o 5,6 p. proc.

Tabela 10: Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej

Wyszczególnienie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Nieustalony status na rynku pracy	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		razem	w tym						
			pracujący	bezrobotni					
W liczbach bezwzględnych							w %		
2002									
Ogółem	107 241	62 598	48 010	14 588	41 720	2 923	60,0%	46,0%	23,3%
Mężczyźni	50 898	32 510	25 609	6 901	16 891	1 497	65,8%	51,8%	21,2%
Kobiety	56 343	30 088	22 401	7 687	24 829	1 426	54,8%	40,8%	25,5%
2011									
Ogółem	106 921	57 427	48 853	8 573	46 001	3 493	55,5%	47,2%	14,9%
Mężczyźni	50 061	30 422	25 935	4 487	17 832	1 807	63,0%	53,7%	14,7%
Kobiety	56 860	27 005	22 918	4 086	28 169	1 686	48,9%	41,5%	15,1%

W 2011 r. wśród biernych zawodowo przeważały zdecydowanie kobiety (61,2%), a wśród pracujących i bezrobotnych – mężczyźni (odpowiednio 53,1% i 52,3%). Tak znaczny udział kobiet w zbiorowości biernych zawodowo ma związek m.in. z przerwą w wykonywaniu pracy ze względu na obowiązki macierzyńskie/rodzinne, z wcześniejszym niż dla mężczyzn progiem wieku emerytalnego oraz ich dłuższym przeciętnym trwaniem życia. Podstawowe wskaźniki dotyczące rynku pracy były zdecydowanie wyższe dla mężczyzn niż dla kobiet: współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 63,0% wobec 48,9%, wskaźnik zatrudnienia – 53,7% wobec 41,5%, a stopa bezrobocia – 14,7% wobec 15,1%.

Tabela 11: Pracujący według statusu zatrudnienia

Wyszczególnienie	Ogółem	Pracownicy najemni	Pracujący na własny rachunek			Pomagający członkowie rodzin	Nieustalony status zatrudnienia
			razem	w tym			
				pracodawcy	niezatrudniający pracowników		
2002							
Ogółem	48 010	42 393	5 238	2 116	3 122	364	15
Mężczyźni	25 609	21 963	3 518	1 439	2 079	117	11
Kobiety	22 401	20 430	1 720	677	1 043	247	4
2011							
Ogółem	48 853	43 447	5 153	1 961	3 192	220	34
Mężczyźni	25 935	22 451	3 361	1 268	2 093	100	23
Kobiety	22 918	20 996	1 792	693	1 099	120	11

Dla charakterystyki osób pracujących ważną informacją jest status zatrudnienia. Wśród ogółu pracujących największą grupę stanowili pracownicy najemni – 88,9%, których udział w porównaniu z 2002 r. zwiększył się o 0,6 p. proc. Pracujący na własny rachunek stanowili 10,5% (spadek w porównaniu z 2002 r. o 0,4 p. proc.), a pomagający bez wynagrodzenia członkowie rodziny – 0,4% (mniej niż 9 lat wcześniej o 0,4 p. proc.). Kobiety w porównaniu z mężczyznami stosunkowo częściej pracowały jako pracownicy najemni (91,6% ogółu pracujących kobiet wobec 86,6% ogółu pracujących mężczyzn) oraz pomagający członkowie rodziny (odpowiednio 0,5% wobec 0,4%). Mężczyźni natomiast znacznie częściej niż kobiety pracowali na własny rachunek (13,0% wobec 7,8%) i to zarówno jako pracodawcy (5,0% wobec 3,0%), jak też jako niezatrudniający pracowników najemnych (8,1% wobec 4,8%).

Tabela 12: **Bezrobotni według okresu poszukiwania pracy w 2011 r.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Według okresu poszukiwania pracy						
		do 1 miesiąca	2-3	4-6	7-12	13-24	powyżej 24 miesięcy	nieustalony
Ogółem	8 573	510	1 280	1 821	2 548	1 233	1 181	0
Mężczyźni	4 487	253	705	1 042	1 439	580	469	0
Kobiety	4 086	257	576	779	1 109	653	712	0

Opisując zbiorowość osób bezrobotnych należy zwrócić szczególną uwagę na długość okresu bezrobocia. Samo zjawisko bezrobocia jest stanem przejścia pomiędzy biernością zawodową a pracą bądź towarzyszy zmianie pracy. Bardzo ważne jest natomiast, aby okres bezrobocia trwał możliwie jak najkrócej, zwłaszcza w sytuacji, gdy przechodzi on w stan bierności zawodowej, co w konsekwencji powoduje „wyłączenie” na dłużej (czasem na trwałe) z rynku pracy. Według stanu na moment krytyczny NSP 2011, spośród ogółu osób spełniających kryteria zaliczenia do bezrobotnych 20,9% poszukiwało pracy przez okres do 3 miesięcy, a 13,8% było długotrwale bezrobotnymi (tzn. aktywnie poszukiwało pracy przez ponad 12 miesięcy). W populacji bezrobotnych kobiet odsetek poszukujących pracy do 3 miesięcy był nieznacznie niższy niż w populacji bezrobotnych mężczyzn (20,4% wobec 21,4%), a długotrwale bezrobotnych – zdecydowanie wyższy (17,4% wobec 10,5%).

Tabela 13: **Bierni zawodowo według wybranych przyczyn bierności w 2011 r.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Przyczyny bierności zawodowej									
		zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy	wyczerpanie wszystkich możliwości znalezienia pracy	nauka, uzupełnianie kwalifikacji	obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu	choroba, niepełnosprawność	inne powody osobiste lub rodzinne	emerytura	oczekiwanie na powrót do pracy	inne przyczyny	nieustalone
Ogółem	46 001	545	334	9 120	2 256	5 142	1 204	21 579	104	5 696	21
Mężczyźni	17 832	229	126	4 345	56	2 377	264	7 730	46	2 658	0
Kobiety	28 169	316	208	4 775	2 200	2 765	940	13 849	58	3 038	21

Z punktu widzenia rynku pracy ważną zbiorowością są także bierni zawodowo. Jest to zróżnicowana grupa – należą do niej zarówno osoby, które nie weszły jeszcze na rynek pracy lub na jakiś czas się zdezaktywizowały (uczniowie, studenci, osoby mające przerwę w życiu zawodowym ze względu na obowiązki rodzinne), a także osoby, które definitywnie zakończyły swoją karierę zawodową lub z różnych przyczyn nigdy nie były aktywne zawodowo (np. z powodu niepełnosprawności). Generalnie, bierni zawodowo to osoby najmłodsze i najstarsze.

Wśród przyczyn bierności zawodowej najczęściej wymieniano emeryturę (46,9%) oraz naukę i uzupełnianie kwalifikacji (19,8%), stosunkowo rzadziej natomiast chorobę, niepełnosprawność (11,2%), czy obowiązki rodzinne związane z prowadzeniem domu (4,9%). Rzadko również jako powód pojawia się zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy (łącznie 1,2%). Kobiety zdecydowanie częściej niż mężczyźni jako przyczynę bierności podawały obowiązki rodzinne (7,8% wobec 0,3%) oraz emeryturę (49,2% wobec 43,4%, co ma związek z wcześniejszym

wiekem przechodzenia na emeryturę kobiet niż mężczyzn i dłuższym trwaniem życia kobiet). Mężczyźni natomiast (których jest znacznie mniej niż biernych zawodowo kobiet) częściej nie podejmowali pracy z powodu kontynuacji nauki, uzupełniania kwalifikacji (24,4% wobec 17,0%) oraz choroby, niepełnosprawności (13,3% wobec 9,8%).

IV. Dojazdy do pracy

Z przeprowadzonego w ramach Narodowego Spisu Powszechnego badania dojazdów do pracy wynika, że Płock znajduje się na drugim miejscu w województwie mazowieckim pod względem liczby przyjeżdżających do pracy. W 2011 r. było to 10,0 tys. osób mieszkających w innych gminach. Z Płocka wyjeżdżało do pracy 4,0 tys. osób. Na jednego wyjeżdżającego do pracy przypadało przeciętnie ponad 2 przyjeżdżających pracowników.

Tabela 14: **Ranking gmin województwa mazowieckiego pod względem dojazdów do pracy w 2011 r.**¹

Lp.	Gminy z największą liczbą przyjeżdżających do pracy		Gminy z największą liczbą wyjeżdżających do pracy		Gminy z największą przewagą liczby przyjeżdżających nad liczbą wyjeżdżających do pracy	
	gmina	liczba przyjeżdżających	gmina	liczba wyjeżdżających	gmina	iloraz przepływów
1	Warszawa	276 366	Warszawa	26 299	Warszawa	10,5
2	Płock	9 975	Legionowo	7 883	Sokołów Podlaski	3,0
3	Radom	9 252	Pruszków	7 666	Łyse	2,9
4	Piaseczno (miasto)	8 000	Radom	7 275	Mszczonów (miasto)	2,7
5	Siedlce	5 600	Żyrardów	5 577	Lipsko (miasto)	2,6
6	Pruszków	5 478	Wołomin (miasto)	4 918	Lesznów	2,5
7	Raszyn	4 704	Otwock	4 759	Piaseczno (miasto)	2,5
8	Grodzisk Mazowiecki (miasto)	4 434	Mińsk Mazowiecki	4 602	Płock	2,5
9	Mińsk Mazowiecki	4 126	Ząbki	4 457	Raszyn	2,3
10	Lesznów	3 800	Płock	4 037	Łosice (miasto)	2,2

Tabela 15: **Gminy z największą liczbą przyjeżdżających do pracy do Płocka oraz z największą liczbą przyjeżdżających do pracy z Płocka w 2011 r.**

Lp.	Gminy z największą liczbą przyjeżdżających do pracy w Płocku			Gminy z największą liczbą przyjeżdżających do pracy z Płocka		
	powiat zamieszkania	gmina zamieszkania	liczba przyjeżdżających	powiat pracy	gmina pracy	liczba przyjeżdżających
1	płocki	Stara Biała	982	m.st. Warszawa	m.st. Warszawa	1 459
2	płocki	Radzanowo	583	płocki	Słupno	361
3	płocki	Bielsk	581	płocki	Stara Biała	214
4	płocki	Brudzeń Duży	559	gorzowski	Bogdaniec	126
5	płocki	Słupno	466	płocki	Radzanowo	84
6	płocki	Bodzanów	369	płocki	Bielsk	79
7	płocki	Gąbin (obszar wiejski)	265	płocki	Łąck	77
8	sierpecki	Sierpc (miasto)	264	Bydgoszcz	Bydgoszcz	75
9	sierpecki	Gozdowo	259	Łódź	Łódź	69
10	płocki	Staroźreby	256	gostyniński	Bodzanów	61

1. Główny Urząd Statystyczny, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011. Dojazdy do pracy*, s. 58-59

Mieszkańcy województwa mazowieckiego stanowili 86,5% ogółu przyjeżdżających do pracy w Płocku. Na dalszych miejscach znaleźli się dojeżdżający z województwa kujawsko-pomorskiego (4,1%) oraz łódzkiego (1,9%). Gminy, z których do pracy w Płocku przyjeżdżało najwięcej osób, położone są głównie w powiatach otaczających miasto. Z ogólnej liczby 7,1 tys. dojeżdżających z województwa mazowieckiego najwięcej osób zamieszkiwało gminy: Stara Biała (13,9%), Radzanowo (8,3%), Bielsk (8,2%), Brudzeń Duży (7,9%), Słupno (6,6%).

Mieszkańcy Płocka wyjeżdżali do pracy głównie do gmin województwa mazowieckiego (2,9 tys., tj. 80,1% ogółu wyjeżdżających płocczan). Co drugi z nich kierował się do Warszawy (50,7% ogółu wyjeżdżających płocczan do gmin województwa mazowieckiego), do gmin Słupno (12,5%) i Stara Biała (7,4%). Zaledwie 4,7% płocczan wyjeżdżało do pracy w województwie kujawsko-pomorskim, 3,8% - w województwie łódzkim i 3,5% - w województwie lubuskim.

V. Zasoby migracyjne

1. Ludność według kraju urodzenia

Wyniki spisu z 2011 r. wykazały, że 123,5 tys., tj. 99,1% mieszkańców Płocka wskazało Polskę jako kraj swego urodzenia, 1,0 tys., tj. 0,8% urodziło się za granicą, a dla 45 osób, tj. 0,04% ludności, kraj urodzenia nie został ustalony. Część osób, dla których nie ustalono kraju urodzenia, stanowią osoby bezdomne, dla których w spisie gromadzono jedynie podstawowe informacje, a rejestry nie dostarczały danych o ich kraju urodzenia i obywatelstwie. Należy jednak przypuszczać, że większość z nich to osoby urodzone w Polsce, mające obywatelstwo polskie.

Wśród ludności urodzonej za granicą przeważały kobiety, które stanowiły 56,1%, natomiast wśród ogółu urodzonych w Polsce odsetek kobiet wyniósł 52,5%.

Tabela 16: *Ludność według miejsca urodzenia w 2011 r.*

Wyszczególnienie	Ogółem	Według miejsca urodzenia	
		w Polsce	za granicą
Ogółem	124 553	123 476	1 032
Mężczyźni	59 084	58 597	453
Kobiety	65 469	64 880	579

2. Ludność według kraju obywatelstwa

Według obowiązujących aktualnie norm prawnych, cudzoziemcem w Polsce jest osoba przebywająca na terytorium Polski i nieposiadająca polskiego obywatelstwa. Zgodnie z tą definicją osoba posiadająca obywatelstwo polskie i obywatelstwo innych krajów nie jest cudzoziemcem. W NSP 2011 istniała możliwość podania trzech obywatelstw, zarówno w przypadku obywateli polskich, jak i cudzoziemców.

Według wyników NSP 2011 wśród mieszkańców Płocka 124,3 tys. osób, tj. 99,8% posiadało obywatelstwo polskie, z tego 96,6% ludności miało obywatelstwo wyłącznie polskie. Blisko 0,2% ludności stanowili cudzoziemcy, tj. osoby z obywatelstwem niepolskim i bezpaństwowcy. Wśród cudzoziemców mieszkających w Płocku, mężczyźni stanowili 49,3%, a kobiety – 50,7%. W 2011 r. na każde 1000 mieszkańców przypadały prawie 2 osoby bez polskiego obywatelstwa.

Tabela 17: *Ludność według kraju obywatelstwa w 2011 r.*

Wyszczególnienie	Ogółem	Według obywatelstwa				cudzoziemcy
		polskie			nieustalona liczba obywatelstw	
		razem	wyłącznie polskie	w tym polskie i inne		
Ogółem	124 553	124 300	120 076	270	3 954	215
Mężczyźni	59 084	58 949	56 840	133	1 976	106
Kobiety	65 469	65 351	63 237	137	1 978	110

VI. Migracje wewnętrzne

1. Ludność według okresu zamieszkiwania

Wyniki NSP 2011 wykazały, że 58,3% ludności Płocka nie zmieniło swojego miejsca zamieszkania od urodzenia. Oznacza to, że 72,6 tys. osób nie opuszczało swojego miasta na okres 12 miesięcy lub dłuższy. W 2002 r. ludność zamieszkała od urodzenia stanowiła 53,8% całej populacji.

Tabela 18: *Ludność według okresu zamieszkiwania w obecnej miejscowości w 2011 r.*

Ludność ogółem	zamieszkała od urodzenia	W tym									
		razem	przybyła do miejscowości aktualnego zamieszkania						nie ustalono okresu przybycia	nie ustalono od kiedy mieszka	emigranci przebywający za granicą czasowo 12 miesięcy lub dłużej
			w tym:								
			w latach 2002-2011			nie ustalono					
	w 1988 r. i wcześniej	w latach 1989-2001	razem	z kraju	z zagranicy	nie ustalono					
124 553	72 588	48 318	33 300	7 630	7 386	6 971	413	3	1	343	3 304

Migranci to 38,8% ogółu mieszkańców (48,3 tys.), czyli osoby które przybyły lub powróciły do miejsca obecnego zamieszkania (tj. wcześniej mieszkały w innym miejscu przez co najmniej rok), z czego 15,3% osób migrowało w latach 2002–2011, a pozostała ludność zmieniła miejsce zamieszkania przed 2002 r. Dla 94,4% ludności przybyłej w latach 2002–2011 poprzednim miejscem zamieszkania było inne miejsce w kraju, a dla 5,6% zagranica. Dominowały zatem migracje wewnętrzne.

W czasie spisu 2,7% ludności (3,3 tys.) przebywało za granicą Polski 12 miesięcy lub dłużej. Osoby te również nie są zaliczane do mieszkających od urodzenia. Dla 343 osób, tj. 0,3% nie ustalono od kiedy mieszkają w miejscu aktualnego zamieszkania.

2. Migracje wewnętrzne ludności w latach 2002-2011

W latach 2002–2011 przybyło lub powróciło (po nieobecności trwającej rok lub dłużej) do Płocka z innego miejsca w kraju na pobyt stały lub czasowy 5,6% ludności, tj. 7,0 tys. osób. Ponad połowa migrantów (53,8%) przybyłych do Płocka w ostatnim okresie międzyspisywym przeniosła się ze wsi. Podobna sytuacja miała miejsce wśród osób opuszczających Płock – 60,7% z nich jako nowe

miejsce zamieszkania wybrała wieś. Zarówno wśród ludności napływowej, jak i odpływowej dominowały kobiety, stanowiąc odpowiednio 53,5% i 52,6% ogółu.

Tabela 19: Migracje wewnętrzne ludności w latach 2002-2011 według kierunków

Wyszczególnienie	Napływ			Odpływ			Saldo migracji		
	ogółem	w tym		ogółem	w tym		ogółem	w tym	
		z miast	ze wsi		do miast	na wieś		z miastami	ze wsią
Ogółem	6 971	3 223	3 748	10 477	4 121	6 356	-3 506	-898	-2 608
Mężczyźni	3 243	1 500	1 743	4 961	1 867	3 094	-1 718	-367	-1 351
Kobiety	3 727	1 723	2 005	5 516	2 254	3 262	-1 789	-531	-1 257

Ogólne saldo migracji dla Płocka było ujemne i wyniosło -3,5 tys. Była to sytuacja analogiczna do całego kraju, gdzie saldo migracji wewnętrznych dla miast było również ujemne. Analizując jednak wartości sald oddzielnie dla miast i wsi można zaobserwować pewne różnice. Odpływ ludności z Płocka na tereny wiejskie był znacznie większy niż napływ, przez co wskaźnik przyjął wartość ujemną sięgającą -2,6 tys. Podobna sytuacja, choć na mniejszą skalę, miała miejsce w przypadku migracji pomiędzy Płockiem a innymi miastami w Polsce. Liczba osób przybyłych była mniejsza niż opuszczających Płock, dzięki czemu ogólne saldo migracji było ujemne i wyniosło -0,9 tys.

Tabela 20: Migracje wewnątrzwojewódzkie ludności w latach 2002-2011 według kierunków

Wyszczególnienie	Napływ			Odpływ			Saldo migracji		
	ogółem	w tym		ogółem	w tym		ogółem	w tym	
		z miast	ze wsi		do miast	na wieś		z miastami	ze wsią
Ogółem	4 791	1 468	3 323	8 046	2 142	5 904	-3 255	-674	-2 581
Mężczyźni	2 191	646	1 545	3 806	942	2 864	-1 615	-296	-1 319
Kobiety	2 600	822	1 778	4 240	1 200	3 040	-1 640	-378	-1 262

Najwięcej przemieszczeń miało miejsce w granicach województwa mazowieckiego – w napływie ogółem stanowiły one 68,7%, natomiast w odpływie 76,8%. W latach 2002–2011 do Płocka napłynęło 4,8 tys. osób z obszaru województwa mazowieckiego, z tego 30,6% z miast i 69,4% ze wsi. Natomiast z Płocka wyprowadziło się i zamieszkało na Mazowszu 8,0 tys. osób, z tego 26,6% w miastach i aż 73,4% na terenach wiejskich. Ze względu na odległość jednostki położone w pobliżu Płocka są atrakcyjne dla opuszczających miasto – poprawiając warunki życia, nie tracą dostępu do dóbr i usług, jakie oferuje miasto. Liczba ludności Płocka w wyniku migracji wewnątrzwojewódzkich zmniejszyła się o 3,3 tys. osób.

Tabela 21: Migracje międzywojewódzkie ludności w latach 2002-2011 według kierunków

Wyszczególnienie	Napływ			Odpływ			Saldo migracji		
	ogółem	w tym		ogółem	w tym		ogółem	w tym	
		z miast	ze wsi		do miast	na wieś		z miastami	ze wsią
Ogółem	2 180	1 755	425	2 431	1 979	452	-251	-224	-27
Mężczyźni	1 053	855	198	1 155	925	230	-102	-70	-32
Kobiety	1 127	901	227	1 276	1 054	222	-149	-153	5

Ujemne saldo migracji pogłębia odpływ ludności poza województwo mazowieckie. W wyniku tych migracji liczba mieszkańców zmniejszyła się o 251 osób. W latach 2002–2011 do Płocka napłynęło 2,2 tys. osób spoza obszaru województwa mazowieckiego, z tego – w przeciwieństwie do migracji

wewnątrzwojewódzkich – 80,5% z miast i tylko 19,5% ze wsi. Natomiast z Płocka wyprowadziło się i zamieszkało w innych województwach 2,4 tys. osób, z tego – znów w przeciwieństwie do migracji wewnątrzwojewódzkich – 81,4% w miastach i tylko 18,6% na terenach wiejskich.

VII. Migracje zagraniczne na pobyt czasowy

W publikowanych przez GUS wynikach NSP 2011 brak danych dla Płocka dotyczących imigrantów.

Tabela 22: *Emigranci przebywający za granicą czasowo*

Wyszczególnienie	2002		2011	
	przebywający za granicą czasowo powyżej 2 miesięcy		Przebywający za granicą czasowo powyżej 3 miesięcy	
	ogółem	w tym 12 miesięcy i więcej	ogółem	w tym 12 miesięcy i więcej
Ogółem	1 188	902	3 943	3 304
Mężczyźni	567	401	2 036	1 689
Kobiety	621	501	1 907	1 616

W 2011 r. według wyników NSP 3,9 tys. osób, które miały stałe miejsce zamieszkania w Płocku, w momencie spisu przebywało za granicą powyżej 3 miesięcy. Dla porównania, w 2002 r. wyniki spisu wykazały, że 1,2 tys. osób przebywało za granicą powyżej 2 miesięcy. Na 1000 mieszkańców Płocka przypadały 32 osoby (w Polsce 52 osoby) przebywające czasowo za granicą; w 2002 r. – 9 osób. Potwierdza to obserwowany w ostatnich latach wzrost liczby Polaków przebywających za granicą. 83,8% emigrantów, tj. 3,3 tys. przebywało za granicą 12 miesięcy lub dłużej. Wśród przebywających za granicą przeważali mężczyźni stanowiąc 51,6% ogółu emigrantów, a ich odsetek zwiększył się w stosunku do 2002 r. o 3,9 p. proc.

Należy zaznaczyć, że osoby przebywające czasowo za granicą (nawet przez kilka lat) są włączone do stanu ludności Polski. Dopóki osoby te nie dokonają formalności związanych z wymeldowaniem się z pobytu stałego w Polsce w związku z wyjazdem za granicę, są traktowane jako ludność faktycznie zamieszkała w Polsce.

VIII. Gospodarstwa domowe i rodziny

1. Gospodarstwa domowe

Wyniki spisu 2011 r. wykazały, że w Płocku liczba gospodarstw domowych wyniosła 48,3 tys., co stanowiło 2,5% ogółu gospodarstw w województwie mazowieckim. W porównaniu ze spisem z 2002 r. liczba gospodarstw zmniejszyła się o 163, tj. o 0,3%. W 2011 r. w skład gospodarstw domowych wchodziło 123,9 tys. osób. W porównaniu z 2002 r. nastąpił spadek ogólnej liczby ludności w gospodarstwach o 3,1 tys., tj. o 2,5%. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym kształtowała się na podobnym poziomie co 9 lat temu i wynosiła 2,6.

Tabela 23: *Gospodarstwa domowe i ludność*

Wyszczególnienie	2002	2011
Gospodarstwa domowe	48 507	48 344
Ludność w gospodarstwach domowych	127 064	123 928
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,62	2,56

2. Wielkość gospodarstw domowych

W 2011 r. wśród ogółu spisanych gospodarstw domowych w Płocku dominowały gospodarstwa dwuosobowe (14,4 tys., tj. 29,7% ogólnej liczby gospodarstw) oraz gospodarstwa jednoosobowe (11,9 tys., tj. 24,5%). Udział gospodarstw trzyosobowych wyniósł 22,9, czyli przeszło co czwarte gospodarstwo domowe składało się z tej liczby osób. Najmniej było gospodarstw dużych, tj. czteroosobowych i o liczbie osób 5 i więcej, a ich udział w strukturze gospodarstw domowych ukształtował się odpowiednio na poziomie 15,2% i 7,7%.

Tabela 24: *Gospodarstwa domowe według liczby osób*

Ogółem	O liczbie osób				
	1	2	3	4	5 i więcej
2002					
48 507	12 445	12 252	11 060	8 711	4 039
2011					
48 344	11 857	14 358	11 073	7 339	3 717

W porównaniu z 2002 r. najwięcej wzrósł udział gospodarstw dwuosobowych w ogólnej liczbie gospodarstw – o 4,4 p. proc. Poza gospodarstwami dwuosobowymi zwiększył się nieznacznie (o 0,1 p. proc.) udział gospodarstw trzyosobowych. Jednocześnie w 2011 r. zmniejszył się odsetek pozostałych gospodarstw domowych, tj. jednoosobowych o 1,2 p. proc., czteroosobowych o 2,8 p. proc. oraz 5 i więcej osobowych o 0,6 p. proc.

3. Skład rodzinny gospodarstw domowych

Ze względu na liczbę oraz stosunek pokrewieństwa osób wyróżniono 2 typy gospodarstw domowych: rodzinne i nierodzinne.

Tabela 25: *Skład rodzinny gospodarstw domowych*

Ogółem	Według składu rodzinnego						
	rodzinne				nierodzinne		
	razem	w tym			razem	w tym	
		jedno-rodzinne	dwu-rodzinne	trzy i więcej rodzinne		jedno-osobowe	wielo-osobowe
2002							
48 507	35 328	33 832	1 456	40	13 179	12 445	734
2011							
48 344	35 108	32 778	2 176	154	13 236	11 857	1 378

Spośród ogółu gospodarstw domowych w Płocku 35,1 tys., tj. 72,6%, było tworzonych przez co najmniej jedną rodzinę, pozostałe 27,4% to gospodarstwa nierodzinne. Liczba gospodarstw jednorodzinnych wyniosła 32,8 tys., co stanowiło 67,8% ogółu gospodarstw domowych i 93,4% ogółu gospodarstw rodzinnych. Liczba gospodarstw dwurodzinnych wynosiła 2,2 tys., tj. 6,2% ogółu gospodarstw rodzinnych. Gospodarstwa domowe składające się z trzech i większej liczby rodzin (0,2 tys.) występowały rzadko i stanowiły 0,4% ogółu gospodarstw rodzinnych. Gospodarstwa nierodzinne to w zdecydowanej większości gospodarstwa jednoosobowe (89,6%). W latach 2002–2011 liczba gospodarstw domowych zmniejszyła się o 0,3%, a gospodarstw rodzinnych o 0,6%. Spadkowi zbiorowości gospodarstw rodzinnych towarzyszyły zmiany w ich strukturze. Zwiększył się odsetek gospodarstw domowych dwurodzinnych o 2,1 p. proc. oraz gospodarstw trzy i więcej rodzinnych o 0,3 p. proc. Obniżył się natomiast odsetek gospodarstw jednorodzinnych o 1,0 p. proc.

W przypadku gospodarstw nierodzinnych w stosunku do 2002 r. nastąpił spadek udziału o 4,8 p. proc. gospodarstw nierodzinnych jednoosobowych, z kolei gospodarstwa nierodzinne wieloosobowe w porównaniu z 2002 r. odnotowały wzrost udziału o 4,8 p. proc.

4. Typy rodzin

Według wyników spisu, w marcu 2011 r. liczba rodzin wyniosła 37,6 tys., co stanowiło 2,5% spisanych w województwie mazowieckim rodzin. W porównaniu ze spisem z 2002 r. liczba rodzin była wyższa o 757, tj. o 2,1%.

Tabela 26: **Rodziny w gospodarstwach domowych według typów**

Ogółem	Małżeństwa		Partnerzy			Matki z dziećmi	Ojcowie z dziećmi
	razem	w tym		razem	w tym		
		bez dzieci	z dziećmi		bez dzieci	z dziećmi	
2002							
36 866	28 667	8 954	19 713	586	263	323	6 902 711
2011							
37 623	27 075	10 309	16 767	1 137	552	585	8 375 1 036

W 2011 r. podobnie jak w poprzednim spisie z 2002 r., uwzględniano 6 typów rodzin: małżeństwa bez dzieci, małżeństwa z dziećmi, partnerzy bez dzieci, partnerzy z dziećmi, matki z dziećmi i ojcowie z dziećmi. W 2011 r. w porównaniu z wynikami NSP 2002 zwiększyła się liczba małżeństw bez dzieci o 1,4 tys., tj. o 6,9%, a obniżyła się liczba małżeństw z dziećmi o 2,9 tys., tj. o 14,9%. Odnotowano istotny wzrost liczby związków partnerskich, chociaż w strukturze rodzin według typów te rodziny stanowiły niewielki udział (3,0%). W porównaniu z 2002 r. zwiększyła się liczba rodzin partnerów bez dzieci o 289, tj. o 109,9%, a partnerów z dziećmi o 262, tj. o 81,1%. W okresie międzypisowym zwiększyła się także liczba rodzin niepełnych. W 2011 r. w Płocku prawie co czwarta rodzina była tworzona przez samotnego rodzica z dziećmi. Liczba matek wychowujących samodzielnie dzieci zwiększyła się ze 6,9 tys. w 2002 r. do 8,4 tys. w 2011 r., tj. o 21,3%. W większym stopniu wzrosła liczba samotnych ojców z 711 w 2002 r. do 1,0 tys. w 2011 r., tj. o 45,7%.

Dominującym typem rodziny były małżeństwa z dziećmi – 16,8 tys. rodzin, które stanowiły 44,6% wszystkich rodzin. Drugim pod względem liczebności typem rodziny były małżeństwa bez dzieci – 27,4%. W stosunku do 2002 r. w strukturze rodzin według typów, udział małżeństw z dziećmi zmniejszył się o 8,9 p. proc., a małżeństw bez dzieci zwiększył się o 3,1 p. proc. Trzecim pod względem liczebności typem rodziny były samotne matki z dziećmi, które stanowiły 22,3% ogółu rodzin w gospodarstwach. Samotni ojcowie z dziećmi tworzyli 2,8% rodzin. W porównaniu z danymi spisu z 2002 r. udział w liczbie rodzin ogółem samotnych matek zwiększył się o 3,6 p. proc., a samotnych ojców o 0,9 p. proc. Najmniej było rodzin typu partnerzy z dziećmi i partnerzy bez dzieci, którzy stanowili po 1,5%. Porównując udział związków partnerskich bez dzieci i z dziećmi w latach 2002 i 2011 zaobserwowano wzrost odsetka tego typu rodzin odpowiednio o 0,8 p. proc. i o 0,7 p. proc.

W 2011 r. wszystkich rodzin z dziećmi (pełnych i niepełnych) było 26,8 tys., tj. o 886, czyli o 3,2% mniej niż w 2002 r. Z kolei udział rodzin niepełnych w odniesieniu do ogółu rodzin wzrósł z 25,0% w 2002 r. do 28,9% w 2011 r.

5. Rodziny z dziećmi

W spisie 2011 r. odnotowano 26,8 tys. rodzin z dziećmi. Wśród tej grupy rodzin dominującym typem rodziny były małżeństwa – 16,8 tys., tj. 62,6%. Samotne matki stanowiły ponad jedną trzecią (31,3%) spisanych w 2011 r. rodzin z dziećmi w gospodarstwach domowych. Samotni ojcowie tworzyli 3,9% rodzin z dziećmi w gospodarstwach domowych. Najmniejszy odsetek rodzin z dziećmi stanowili partnerzy z dziećmi – 2,2%.

W stosunku do 2002 r. liczba rodzin z dziećmi zmniejszyła się o 886, tj. o 3,2%. W strukturze rodzin z dziećmi według typów zmniejszył się tylko udział małżeństw o 8,7 p. proc. Natomiast udziały pozostałych typów rodzin zwiększyły się, tj. samotnych matek o 6,3 p. proc., samotnych ojców o 1,3 p. proc., a partnerów o 1,0 p. proc.

W zbiorowości rodzin z dziećmi w gospodarstwach domowych najliczniejszą grupę stanowiły rodziny z jednym dzieckiem 11,3 tys., tj. 61,0%, a rodziny z dwojgiem dzieci 6,1 tys., tj. 32,7%. Najmniej liczną grupę tworzyły rodziny z czworgiem i więcej dzieci, których naliczono 239, tj. 0,9%.

Tabela 27: Rodziny w gospodarstwach domowych według liczby dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu

Ogółem	Rodziny bez dzieci do lat 24 na utrzymaniu	Rodziny według liczby dzieci na utrzymaniu					Liczba dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu	Liczba dzieci w rodzinie ogółem	Przeciętna liczba dzieci do lat 24 na utrzymaniu
		razem	1	2	3	4 i więcej			
2002									
27 649	6 126	21 523	11 727	7 670	1 662	464	34 122	44 261	1,59
2011									
26 762	8 215	18 547	11 322	6 057	929	239	27 281	39 214	1,47

Wśród ogółu rodzin z dziećmi w gospodarstwach domowych, w 18,5 tys., tj. 69,3% rodzin były dzieci w wieku do 24 lat pozostające na utrzymaniu. W pozostałych 8,2 tys. rodzin z dziećmi, (tj. 30,7 % rodzin) dzieci były w wieku 25 lat i więcej albo nie przekroczyły 25-tego roku życia albo miały własne źródło utrzymania. W porównaniu z poprzednim spisem liczba rodzin z dziećmi na utrzymaniu w wieku do 24 lat zmniejszyła się o 3,0 tys., tj. o 13,8%.

W 2011 r. przeciętna liczba dzieci w rodzinie ukształtowała się na poziomie 1,47 wobec 1,59 w 2002 r. Łączna liczba dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu wynosiła 27,3 tys., tj. 69,6% ogółu liczby dzieci w rodzinach. W porównaniu z 2002 r. liczba dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu zmniejszyła się o 6,8 tys., tj. o 20,0%.

IX. Budynki

1. Liczba budynków

W 2011 r. w Płocku spisano 8,7 tys. budynków zamieszkałych, co stanowiło 1,2% zasobów budynków zamieszkałych w województwie. W porównaniu z wynikami NSP 2002 r. ich liczba zwiększyła się o 1,3 tys., tj. o 17,0%. W budynkach zamieszkałych znajdowało się 48,1 tys. mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 2 768,0 tys. m² i 123,6 tys. ludności.

Tabela 28: Ogólne dane o budynkach zamieszkanym

Wyszczególnienie	2002		2011	
	ogółem	w tym mieszkalne	ogółem	w tym mieszkalne
Budynki	7 471	7 387	8 740	8 665
Mieszkania	43 545	43 396	48 050	47 878
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	2 437 767	2 430 269	2 767 990	2 757 891
Ludność w mieszkaniach	127 031	126 710	123 637	123 301

Głównym rodzajem budynków, stanowiących 99,1% budynków zamieszkanym, były budynki mieszkalne, w których znajdowało się 99,6% mieszkań. W porównaniu z danymi NSP 2002 r. liczba budynków mieszkalnym zamieszkanym wzrosła o 1,3 tys., tj. o 13,3%, natomiast liczba mieszkań w tych budynkach wzrosła o 4,4 tys., tj. o 10,3%. Spadek ludności w budynkach mieszkalnym wyniósł 3 4 tys. osób, tj. 2,7%.

Innym rodzajem budynków zamieszkanym objętych spisem w 2011 r. były obiekty zbiorowego zakwaterowania i budynki niemieszkalne. Udział budynków tych kategorii w ogólnej liczbie budynków zamieszkanym stanowił 0,9%. Na obszarze Płocka spisano 8 budynków zbiorowego zakwaterowania oraz 67 budynków niemieszkalnym, w których znajdowało się odpowiednio 59 i 33 mieszkania. W mieszkaniach znajdujących się w budynkach zbiorowego zakwaterowania i budynkach niemieszkalnym mieszkało łącznie 336 osób, tj. 0,3% ogółu ludności w mieszkaniach.

2. Wiek budynków

Wiek budynków jest istotnym elementem oceny zmian jakościowych zasobów mieszkaniowych. Z kolei zmiany ilościowe zasobów mieszkaniowych wynikają zarówno z przyrostu nowych budynków i modernizacji już istniejących, jak również z ubytków w tych zasobach.

Tabela 29: Budynki mieszkalne zamieszkałe i mieszkania w budynkach mieszkalnym według okresu budowy

Wyszczególnienie	Budynki		Mieszkania	
	2002	2011	2002	2011
Ogółem, w tym wybudowane w latach:	7 387	8 665	43 396	47 878
przed 1918	259	216	2 215	2 057
1918 -1944	452	397	1 327	1 386
1945-1970	2 197	2 031	11 864	11 375
1971-1978	1 663	1 543	10 328	10 838
1979-1988	1 304	1 257	9 176	7 837
1989-2002 ^a	1 497	1 467	8 450	8 276
2003-2007	nd.	879	nd.	3 948
2008-2011 ^a	nd.	334	nd.	1 232

a – łącznie z będącymi w budowie

Według NSP 2011 r. liczba budynków mieszkalnym wybudowanych przed 1945 r. wynosiła 613, co stanowiło 7,1% ogółu budynków zamieszkanym. W budynkach tych znajdowało się 3,4 tys. mieszkań (7,2% ogółu). W porównaniu z 2002 r. ubyło 99 mieszkań w 98 budynkach. Spadek liczby najstarszych budynków w stosunku do danych z poprzedniego spisu powszechnego wskazuje na coraz gorszy stan techniczny budynków i związaną z tym sukcesywną rozbiórkę. Największy ubytek wystąpił w grupie budynków wybudowanych w latach 1945–1970 (166 budynków z 489

mieszkaniami) oraz 1971–1988 (167 budynków z 829 mieszkaniami). Pomimo tak dużego ubytku, udział ich w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych zamieszkałych w 2011 r. był najwyższy i stanowił odpowiednio 23,4% oraz 32,3%. Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych w latach 1989–2002 także nieznacznie zmalała o 30, a liczba mieszkań w tych budynkach zmniejszyła się o 174. Udział budynków tej grupy wiekowej w ogólnej liczbie budynków zamieszkałych wyniósł 16,9%. Kategoria zasobów najmłodszych, tj. wybudowanych po 2002 r., wyniosła 1,2 tys. budynków (14,0% ogółu budynków zamieszkałych), w których znajdowało się 5,2 tys. mieszkań (10,8%). W latach 2003–2011 przeciętnie w roku oddawano do użytkowania 135 budynków.

3. Własność budynków

W okresie międzypisowym wystąpiły zmiany w strukturze własności mieszkań, na co miały wpływ nowe uregulowania prawne dotyczące sfery własności mieszkań. W porównaniu ze spisem z 2002 r. najbardziej zwiększyła się liczba zamieszkałych budynków mieszkalnych stanowiących współwłasność. Zmniejszył się natomiast udział gminy w strukturze zasobów budynków mieszkalnych. Według spisu z 2011 r. spośród ogółu budynków mieszkalnych 7,6 tys., tj. 87,4% budynków, było własnością jednego podmiotu, 1,1 tys., tj. 12,6% budynków stanowiło współwłasność kilku podmiotów. Najwięcej budynków należało do osób fizycznych. Osoby te były właścicielami 6,9 tys. budynków, co stanowiło 90,9% budynków będących własnością jednego podmiotu oraz 79,4% ogółu budynków mieszkalnych. Mieszkania w tych budynkach stanowiły 17,2% mieszkań w budynkach mieszkalnych. W porównaniu z 2002 r. przyrost budynków mieszkalnych będących w posiadaniu osób fizycznych wyniósł 9,9%, a mieszkań w tych budynkach 15,2%.

Tabela 30: Zamieszkane budynki mieszkalne i mieszkania w tych budynkach według form własności

Wyszczególnienie	Budynki		Mieszkania	
	2002	2011	2002	2011
Ogółem, w tym stanowiące własność:	7 387	8 665	43 396	47 878
osób fizycznych	6 263	6 884	7 136	8 223
gminy	197	119	2 409	1 158
pozostałych podmiotów	409	569	17 081	2 427
wspólna	518	1 093	16 770	36 070

Gmina i pozostałe podmioty były właścicielami posiadającymi znikomy udział w strukturze własności budynków i mieszkań. W 2011 r. gminy były właścicielami 119 budynków mieszkalnych, w tym 1,2 tys. mieszkań. Budynki te stanowiły 1,4% budynków mieszkalnych. W porównaniu z 2002 r. ubytek budynków stanowiących własność gmin wyniósł 39,6%, a mieszkań 51,9%. Na stan zasobów gminnych miał wpływ zwrot budynków dawnym właścicielom lub ich spadkobiercom oraz wykup lokali mieszkalnych na własność przez dotychczasowych najemców.

W gestii pozostałych podmiotów, w tym Skarbu Państwa, zakładów pracy i towarzystwa budownictwa społecznego, było 409 budynków, w których zlokalizowanych było 2,4 tys. mieszkań. Mimo że w stosunku do 2002 r. liczba tego typu budynków zwiększyła się o 39,1%, to liczba mieszkań zmniejszyła się o 85,8%.

Osobna grupa budynków mieszkalnych to budynki stanowiące współwłasność. W porównaniu ze spisem z 2002 r. liczba budynków będących własnością wspólną zwiększyła się o 111,0%, a liczba mieszkań o 115,1%.

4. Wielkość budynków

W okresie od spisu powszechnego w 2002 r. struktura zabudowy, określona liczbą mieszkań w budynku, uległa niewielkiej zmianie, tj. zwiększył się udział budynków 1-mieszkaniowych (o 2,5 p. proc.) i budynków o liczbie mieszkań od 10 do 49 (o 0,2 p. proc.).

Tabela 31: *Budynki mieszkalne zamieszkałe i mieszkania w budynkach według liczby mieszkań*

Wyszczególnienie	Budynki		Mieszkania	
	2002	2011	2002	2011
Ogółem, w tym o liczbie mieszkań:	7 387	8 665	43 396	47 878
1	5 797	7 018	5 797	7 018
2	497	438	994	876
3-5	155	152	580	585
6-9	146	144	1 054	1 055
10-49	518	625	13 473	15 729
50 i więcej	274	288	21 498	22 615

W 2011 r. wśród zamieszkałych budynków mieszkalnych zdecydowaną większość stanowiły budynki 1-mieszkaniowe – 7,0 tys., tj. 81,0% ogółu budynków oraz budynki o liczbie mieszkań od 10 do 49 – 625, tj. 7,2%. Najmniej było budynków o liczbie mieszkań od 6 do 9 – 144, tj. 1,7%.

W 2011 r. najwięcej mieszkań – podobnie jak w 2002 r. – znajdowało się w budynkach posiadających 50 i więcej mieszkań oraz w budynkach o liczbie mieszkań od 10 do 49. Mieszkania w tych budynkach stanowiły odpowiednio 47,2% i 32,9% ogółu mieszkań. W Płocku na 1 budynek mieszkalny przypadało przeciętnie 5,5 mieszkania (wobec 5,9 w 2002 r.). Na 1 budynek wielomieszkaniowy przypadało przeciętnie 24,8 mieszkania wobec 25,7 w 2002 r. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w budynkach jednomieszkaniowych w Płocku w 2011 r. wynosiła 112,1 m², a w przypadku budynków wielomieszkaniowych 1197,0 m².

5. Wyposażenie budynków w instalacje techniczno-sanitarne

W okresie międzyspisyowym nastąpiła poprawa stopnia wyposażenia budynków w instalacje techniczno-sanitarne, tj. w wodociąg, kanalizację i centralne ogrzewanie.

Tabela 32: *Budynki mieszkalne zamieszkałe i mieszkania według wyposażenia w instalacje techniczno-sanitarne*

Wyszczególnienie	Ogółem	Z liczby ogółem budynki wyposażone w:				
		wodociąg	kanalizację	gaz z sieci	c.o.	
Budynki	2002	7 387	7 136	7 084	3 275	6 265
	2011	8 665	8 651	8 457	3 844	7 800
Mieszkania	2002	43 396	43 092	43 027	28 872	39 129
	2011	47 878	47 864	47 646	31 690	45 700

Według wyników NSP 2011 r. w Płocku w wodociąg było wyposażonych 7,1 tys., tj. 99,8% budynków mieszkalnych. Wyposażenie w kanalizację obejmowało 8,5 tys. (97,6%) budynków mieszkalnych. W stosunku do spisu z 2002 r. przybyło 1,5 tys. budynków mieszkalnych wyposażonych w wodociąg i 1,3 tys. budynków wyposażonych w kanalizację. W 2011 r. do sieci gazowej podłączonych było 3,8 tys. (44,4%) budynków mieszkalnych. Centralne ogrzewanie posiadało 7,8 tys. (90,0%) budynków. W porównaniu z 2002 r. odsetek budynków przyłączonych do sieci gazowej nieznacznie się zwiększył o 0,1 p. proc., natomiast udział budynków wyposażonych w centralne ogrzewanie wzrósł o 5,2 p. proc. Bez centralnego ogrzewania

pozostawało 10,0% budynków mieszkalnych w Płocku (15,2% w 2002 r.), a bez gazu z sieci 55,6% (55,7% w 2002 r.).

X. Zasoby mieszkaniowe

1. Stan i zmiany zasobów mieszkaniowych

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 r. w Płocku spisano 48,1 tys. mieszkań zamieszkanymi i niezamieszkanymi. W porównaniu ze spisem z 2002 r. liczba mieszkań ogółem zwiększyła się o 4,5 tys., tj. o 10,3%.

Mieszkania zamieszkane wykazane przez spis obejmowały 45,9 tys. mieszkań o powierzchni użytkowej 2 668,1 tys. m² i 161,4 tys. izb. Mieszkania zamieszkane stanowiły 95,6% ogółu mieszkań w Płocku. W porównaniu z wynikami NSP 2002 r. liczba mieszkań zamieszkanymi zwiększyła się o 3,7 tys., tj. o 8,8%. W 2011 r. spisano 2,1 tys. mieszkań niezamieszkanymi, które w zasobach mieszkaniowych miasta stanowiły 4,4%. W porównaniu z 2002 r. udział mieszkań niezamieszkanymi zwiększył się o 1,3 p. proc.

Do mieszkań zamieszkanymi zaliczono mieszkania zamieszkane stale i mieszkania zamieszkane czasowo. Mieszkania zamieszkane stale to takie, w których spisano co najmniej 1 osobę uznaną za faktycznego mieszkańca.

Tabela 33: *Ogólne dane o mieszkaniach zamieszkanymi*

Wyszczególnienie	2002	2011
Mieszkania	42 201	45 925
w tym zamieszkane stale	41 996	45 912
Izby	147 966	161 358
w tym w mieszkaniach zamieszkanymi stale	147 298	161 315
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	2 380 348	2 668 057
w tym w mieszkaniach zamieszkanymi stale	2 369 179	2 667 017
Ludność w mieszkaniach zamieszkanymi stale	127 031	123 637

Mieszkania zamieszkane stale stanowiły 99,97% ogółu mieszkań zamieszkanymi. W 45,9 tys. mieszkań (o powierzchni użytkowej 2 668,1 tys. m² i o 161,4 tys. izb) mieszkało stale 123,6 tys. osób. W porównaniu z 2002 r. zwiększyła się liczba mieszkań zamieszkanymi stale o 3,9 tys., tj. o 9,3%, liczba izb o 14,0 tys., tj. o 9,5%, a powierzchnia użytkowa o 297,8 tys. m², tj. o 12,6%. Spadek ludności w mieszkaniach zamieszkanymi stale wyniósł 2,7%. Mieszkań zamieszkanymi czasowo było 13, a ich udział stanowił zaledwie 0,03% liczby mieszkań zamieszkanymi.

2. Własność mieszkań

Przemiany w sferze mieszkalnictwa, które wystąpiły w okresie międzyspisowym spowodowały znaczną zmianę struktury zasobów mieszkaniowych pod względem własności.

Według danych spisowych w 2011 r. największą liczbą mieszkań dysponowały osoby fizyczne. Udział tej formy własności w ogólnej liczbie mieszkań zamieszkanymi w Płocku wynosił 43,3%. Osoby fizyczne posiadały 19,9 tys. mieszkań zamieszkanymi o łącznej powierzchni użytkowej 1 417,6 tys. m². W porównaniu z 2002 r. liczba mieszkań należących do tej formy własności zwiększyła się o 55,4%. Tak znaczący przyrost zasobów prywatnych, będących własnością osób fizycznych spowodował przesunięcie tej kategorii własności na pierwsze miejsce. W 2002 r. grupa ta zajmowała drugie miejsce po zasobach spółdzielczych.

Tabela 34: Mieszkania zamieszkane według podmiotów będących ich właścicielami

Lata	Ogółem	Z liczby ogółem stanowiące własność:							
		osób fizycznych	spółdzielni mieszkaniowych	gminy	Skarbu Państwa	zakładów pracy	TBS	pozostałych podmiotów	o nieustalonej własności
2002	42 201	12 802	21 908	6 013	141	586	b.d.	751	b.d.
2011	45 925	19 900	15 771	6 059	142	528	1 878	78	1 569

W posiadaniu spółdzielni mieszkaniowych znajdowało się 15,8 tys. mieszkań, tj. 34,3% ogółu mieszkań zamieszkałych. W stosunku do 2002 r. udział mieszkań spółdzielni mieszkaniowych w zasobach mieszkań zamieszkałych zmniejszył się o 17,6 p. proc. Ubytek ten był spowodowany przede wszystkim wyodrębnieniem z zasobów spółdzielni mieszkań o odrębnej własności oraz przekształceniem mieszkań lokatorskich we własnościowe.

Tabela 35: Mieszkania zamieszkane, izby i powierzchnia użytkowa mieszkania według podmiotów będących ich właścicielami

Wyszczególnienie	2002				2011			
	ogółem	w tym			ogółem	w tym		
		osób fizycznych	gmin	pozostałe		osób fizycznych	gminy	pozostałe
Mieszkania	42 201	12 802	6 013	23 386	45 925	19 900	6 059	19 966
w tym zamieszkałe stale	41 996	12 716	5 988	23 292	45 912	19 893	6 059	19 960
Izby	147 966	52 485	16 593	78 888	161 358	78 778	16 836	65 744
w tym w mieszkaniach zamieszkałych stale	147 298	52 177	16 535	78 586	161 315	b.d.	b.d.	b.d.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	2 380 348	982 132	253 560	1 144 656	2 668 057	1 417 561	256 997	993 499
w tym w mieszkaniach zamieszkałych stale	2 369 179	976 328	252 666	1 140 185	2 667 017	1 416 818	256 997	993 202
Ludność w mieszkaniach zamieszkałych stale	127 031	41 281	18 178	67 572	123 637	56 925	16 809	49 903

W 2011 r. zasoby gminne obejmowały 6,1 tys. mieszkań, co stanowiło 13,2% (tj. mniej o 1,1 p. proc. niż w 2002 r.) ogółu mieszkań zamieszkałych. W porównaniu z 2002 r. liczba mieszkań gminnych zwiększyła się o 46, tj. 0,8%.

W 2011 r. we władaniu zakładów pracy znajdowało się 528 mieszkań. Udział ich w zasobach mieszkaniowych Płocka wyniósł 1,1% (tj. mniej o 0,3 p. proc. niż w 2002 r.). W porównaniu z 2002 r. liczba mieszkań stanowiących własność zakładów pracy zmniejszyła się o 58, tj. o 9,9%.

Zasoby mieszkaniowe Skarbu Państwa obejmowały 142 mieszkania, co stanowiło 0,3% ogółu mieszkań (podobnie jak w 2002 r.). W okresie międzypisowym liczba mieszkań zamieszkałych zaliczonych do tej formy własności zwiększyła się o 1 mieszkanie.

W zasobach towarzystw budownictwa społecznego znajdowało się 1,9 tys. mieszkań zamieszkanymi, a udział ich w strukturze własności mieszkań wynosił 4,1%.

W gestii pozostałych podmiotów władających zasobami mieszkaniowymi pozostawało w 2011 r. 78 mieszkań zamieszkanymi. Ich udział w liczbie mieszkań był niewielki i stanowił 0,2%. Zarazem aż 1,6 tys. mieszkań zamieszkanymi, tj. 3,4% ogółu mieszkań zamieszkanymi, nie miało ustalonej własności.

3. Wiek mieszkań

Dla oceny zmian jakościowych zasobów mieszkaniowych istotne znaczenie mają informacje o wieku zasobów. Przyjęte w spisie 2011 r. okresy wybudowania budynków nawiązywały do przyjętych w poprzednich spisach.

Tabela 36: Mieszkania zamieszkanymi i powierzchnia użytkowa mieszkań według okresu budowy budynku

Wyszczególnienie	Ogółem	W budynkach wybudowanych w latach:							
		przed 1945	1945-1970	1971-1978	1979-1988	1989-2002 ^a	2003-2007	2008-2011 ^a	
Mieszkania	2002	42 201	3 214	11 679	10 230	9 086	7 960	nd.	nd.
	2011	45 925	2 935	11 031	10 532	7 693	7 935	3 778	1 100
Powierzchnia użytkowa w m ²	2002	2 380 348	166 228	566 698	535 906	538 287	570 970	nd.	nd.
	2011	2 668 057	155 057	538 984	540 809	467 879	565 482	279 126	93 942

a – łącznie z będącymi w budowie

Mieszkania znajdujące się w budynkach wybudowanych po 1944 r. stanowiły 91,6% ogółu zamieszkanymi zasobów mieszkaniowych i w porównaniu ze spisem 2002 r. ich udział zmalał o 0,7 p. proc. Powierzchnia użytkowa mieszkań powstałych po 1944 r. stanowiła 93,2% całkowitej powierzchni użytkowej zamieszkanymi zasobów mieszkaniowych. Spośród mieszkań znajdujących się w budynkach wybudowanych po 1944 r. najwięcej (26,2%) pochodzi z lat 1945–1970. Natomiast mieszkania wybudowane po 2002 r. (łącznie z będącymi w budowie) stanowiły 11,6% ogółu mieszkań wybudowanych po 1944 r.

Liczba mieszkań w budynkach wybudowanych przed 1945 r. wynosiła 2,9 tys., tj. 6,4% (w 2002 r. – 7,6%) wszystkich mieszkań zamieszkanymi. Mieszkania w budynkach wzniesionych przed 1918 r., czyli mających ponad 90 lat stanowiły 3,7% ogółu mieszkań.

Tabela 37: Mieszkania zamieszkanymi według okresu budowy budynku i rodzaju podmiotów będących ich właścicielami w 2011 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Mieszkania w budynkach wybudowanych w latach:					
		przed 1945	1945-1970	1971-1978	1979-1988	1989-2002	2003-2011 ^a
Ogółem, w tym stanowiące własność:	45 925	2 935	11 031	10 532	7 693	7 935	4 878
Osób fizycznych	19 900	1 549	5 154	5 603	3 190	2 407	1 734
Gminy	6 059	1 163	3 754	782	139	106	108
Pozostałe	19 966	223	2 123	4 147	4 364	5 422	3 036

a – łącznie z będącymi w budowie

Struktura mieszkań pod względem wieku jest znacznie zróżnicowana w zależności od rodzaju podmiotu władającego zasobami mieszkaniowymi. Zasoby mieszkaniowe znajdujące się w budynkach wybudowanych przed 1918 r. to przede wszystkim własność gmin (48,9%) oraz osób

fizycznych (41,2%). Spośród mieszkań znajdujących się w budynkach wybudowanych w okresie 2003–2011 (z wyłączeniem mieszkań o nieustalonej formie własności) do osób fizycznych należało 35,5%, do gmin 2,2%.

4. Wielkość mieszkań

Liczba izb i powierzchnia użytkowa w m² określają wielkość mieszkań. W 2011 r. mieszkanie zamieszkane w Płocku przeciętnie składało się z 3,5 izby (w województwie 3,7), a jego przeciętna powierzchnia użytkowa wynosiła 58,1 m², tj. mniej o 12,7 m² niż w województwie.

W porównaniu z 2002 r. wielkość mieszkania zwiększyła się, biorąc pod uwagę liczbę izb – o 0,01 izby, a w przypadku przeciętnej powierzchni użytkowej przypadającej na mieszkanie – o 1,7 m².

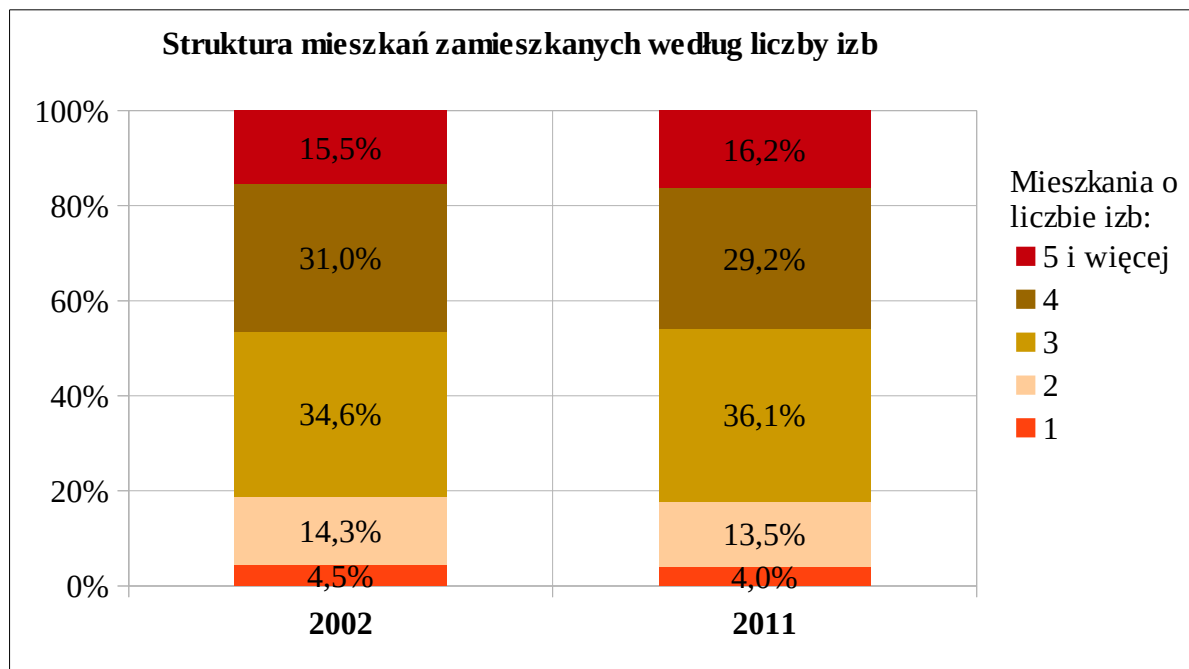
Tabela 38: Przeciętna powierzchnia użytkowa i przeciętna liczba izb w mieszkaniach zamieszkałych według okresu budowy budynku i form własności

Wyszczególnienie	Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ²		Przeciętna liczba izb	
	2002	2011	2002	2011
Ogółem	56,4	58,1	3,5	3,5
Z liczby ogółem mieszkania zamieszkane w budynkach wybudowanych w latach:				
Przed 1918	47,3	47,7	2,6	2,6
1918-1944	58,9	59,9	3,2	3,2
1945-1970	48,5	48,9	3,0	3,1
1971-1978	52,4	51,3	3,7	3,7
1979-1988	59,2	60,8	3,8	3,9
1989-2002	71,7	71,3	3,9	3,9
2003-2007	nd.	73,9	nd.	3,7
2008-2011	nd.	85,4	nd.	3,9
Z liczby ogółem mieszkania zamieszkane stanowiące własność:				
Osób fizycznych	76,7	71,2	4,1	4,0
Gminy	42,2	42,4	2,8	2,8
Pozostałe	48,9	49,8	3,4	3,3

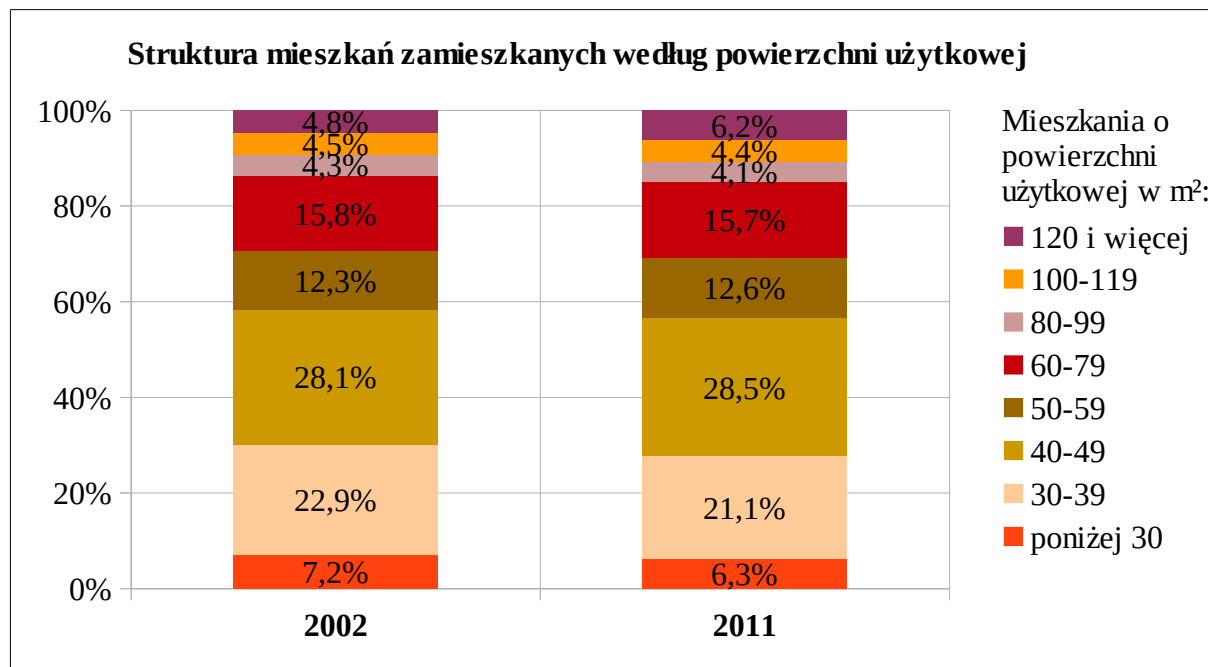
W 2011 r. w strukturze mieszkań zamieszkałych według liczby izb przeważały mieszkania z 3 izbami stanowiąc 36,1% liczby mieszkań zamieszkałych. Równie wysoki był udział mieszkań 4-izbowych, który wyniósł 29,2%. W porównaniu z 2002 r. w strukturze wielkości mieszkań zamieszkałych wystąpiły korzystne zmiany. Zmniejszył się udział mieszkań 1-izbowych (o 0,5 p. proc.) i 2-izbowych (o 0,8 p. proc.), a zwiększył się udział mieszkań 3-izbowych (o 1,5 p. proc.) i mieszkań z liczbą 5 i więcej izb (o 0,7 p. proc.). W okresie międzypisowym przyrost liczby mieszkań 3-izbowych wyniósł 4,3%, a mieszkań 5-izbowych i większych 4,6%.

Wielkość mieszkań zamieszkałych wyrażona przeciętną powierzchnią użytkową i przeciętną liczbą izb kształtowała się różnie w zależności od roku budowy budynku i rodzaju podmiotu będącego właścicielem mieszkania. Najmniejsza przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań zamieszkałych była charakterystyczna dla budynków wybudowanych przed 1918 r. (47,7 m²) oraz w latach 1945–1970 (48,9 m²). Największą przeciętną powierzchnią użytkową mieszkań odnotowano w budynkach z lat 2008-2011 (85,4 m²). Rozpatrując rodzaj podmiotu zarządzającego zasobami to największą przeciętną powierzchnią użytkową mieszkania (71,2 m²) odnotowano w zasobach należących do osób fizycznych. Natomiast najmniejsza powierzchnia użytkowa mieszkania (42,4 m²) wystąpiła w zasobach gminnych. W budynkach wybudowanych przed 1918 r. znajdowały się mieszkania składające się przeciętnie z 2,6 izby, natomiast dla mieszkań w budynkach z lat 2008-2011

wskaźnik ten wyniósł 3,9. Największe mieszkania pod względem przeciętnej liczby izb wystąpiły w zasobach będących własnością osób fizycznych (4,0). Z kolei mieszkania z najmniejszą przeciętną liczbą izb były charakterystyczne dla zasobów gminnych (2,8).

Wśród mieszkań zamieszkałych najwięcej było mieszkań o powierzchni 40–49 m², ich udział w liczbie mieszkań ogółem stanowił 28,5%, tj. więcej o 0,4 p. proc. w porównaniu z 2002 r. Biorąc pod uwagę strukturę mieszkań według powierzchni użytkowej to w stosunku do poprzedniego spisu zwiększył się odsetek mieszkań o powierzchni użytkowej 50–59 m² (o 0,2 p. proc.) i mieszkań o powierzchni 120 m² i więcej (o 1,4 p. proc.).

5. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne

Według NSP 2011 nastąpiła poprawa wyposażenia mieszkań zamieszkałych w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne. Poprawa stopnia wyposażenia mieszkań zamieszkałych wynikała z przyrostu nowych mieszkań oraz z przeprowadzanych remontów i modernizacji podwyższających

standard już istniejących zasobów. Dynamika przyrostu liczby mieszkań zamieszkałych wyposażonych w poszczególne instalacje była wyższa od przyrostu liczby mieszkań zamieszkałych, za wyjątkiem gazu z sieci. Liczba mieszkań zamieszkałych zwiększyła się w porównaniu z 2002 r. o 8,8%, natomiast liczba mieszkań wyposażonych np. w ciepłą wodę bieżącą wzrosła o 35,8%, w łazienkę o 11,2%, a w centralne ogrzewanie o 10,8%.

Tabela 39: Mieszkania zamieszkałe według wyposażenia w instalacje techniczno-sanitarne i rodzaju podmiotów będących właścicielami mieszkań

Wyszczególnienie	Ogółem	Wyposażone w:						Mieszkania bez wodociągu
		wodociąg	ustęp spłukiwany	łazienkę	ciepłą wodę bieżącą	gaz z sieci	centralne ogrzewanie	
2002								
Ogółem	42 201	41 821	41 080	40 077	31 457	28 172	38 632	378
Osób fizycznych	12 802	12 472	12 106	11 631	10 593	5 683	b.d.	328
Gminy	6 013	5 969	5 677	5 229	4 709	851	b.d.	44
Pozostałe	23 386	23 380	23 297	23 217	16 155	21 638	b.d.	6
2011								
Ogółem	45 925	45 582	45 335	44 561	42 712	30 084	42 803	283
Osób fizycznych	19 900	19 675	19 578	19 182	18 008	11 833	b.d.	224
Gminy	6 059	6 005	5 869	5 532	5 001	889	b.d.	54
Pozostałe	19 966	19 902	19 888	19 847	19 703	17 362	b.d.	5

W 2011 r. najczęściej występującymi instalacjami w mieszkaniach były wodociąg i ustęp spłukiwany. W instalację wodociągową wyposażonych było 99,3% mieszkań zamieszkałych. Ustęp spłukiwany posiadało 98,7% zamieszkałych zasobów. W porównaniu z 2002 r. najbardziej zwiększył się udział mieszkań zamieszkałych wyposażonych w ciepłą wodę bieżącą o 18,5 p. proc., w łazienkę o 2,1 p. proc., a w centralne ogrzewanie o 1,7 p. proc. Najślabsze było wyposażenie mieszkań w gaz z sieci. Pomimo przyrostu liczby mieszkań wyposażonych w gaz z sieci (z 28,2 tys. w 2002 r. do 30,1 tys. w 2011 r.) udział tych mieszkań w ogólnej liczbie mieszkań zamieszkałych zmniejszył się o 1,2 p. proc.

Uwzględniając formy własności mieszkań najmniejszy odsetek mieszkań zamieszkałych wyposażonych w wodociąg występował w zasobach stanowiących własność osób fizycznych – 98,9%. Natomiast w zasobach stanowiących własność gminy odnotowano najmniejszy odsetek mieszkań zamieszkałych wyposażonych w łazienkę (91,3%), ciepłą wodę (82,5%), gaz z sieci (14,7%) oraz ustęp spłukiwany (96,9%).

Biorąc natomiast pod uwagę okres budowy budynku najmniejszy odsetek mieszkań zamieszkałych wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne występował w najstarszych zasobach, wybudowanych przed 1918 r. oraz w latach 1918–1944. Odpowiednio aż 3,5% oraz 5,7% pozbawionych było wodociągu, zaledwie 0,3% oraz 7,5% posiadało gaz z sieci, ciepłą wodę bieżącą 33,6% oraz 55,7%, a łazienkę 66,1% oraz 79,9%. W najmłodszych zasobach, tj. wybudowanych po 2002 r., wszystkie mieszkania zamieszkałe posiadały wodociąg i ustęp spłukiwany. Miały także największy odsetek mieszkań zamieszkałych wyposażonych w łazienkę (odpowiednio 99,9% i 100,0%) i ciepłą wodę bieżącą (odpowiednio 99,1% i 98,9%). Największy odsetek mieszkań zamieszkałych wyposażonych w gaz z sieci odnotowano w budynkach powstałych w latach 1979-1988 i wyniósł on 89,3%.

Tabela 40: Mieszkania zamieszkałe według wyposażenia w instalacje techniczno-sanitarne i okresu budowy budynku

Wyszczególnienie	Ogółem	Wyposażone w:					Mieszkania bez wodociągu
		wodociąg	ustęp spłukiwany	łazienkę	ciepłą wodę bieżącą	gaz z sieci	
2002							
Ogółem	42 201	41 821	41 080	40 077	31 457	28 172	378
przed 1918	1 979	1 927	1 586	973	467	4	1 927
1918-1944	1 235	1 141	1 029	816	579	93	94
1945-1970	11 679	11 513	11 407	11 324	10 681	4 737	165
1971-1978	10 230	10 208	10 073	9 998	9 860	8 273	22
1979-1988	9 086	9 064	9 042	9 035	8 895	8 225	22
1989-2002	7 960	7 938	7 918	7 911	7 878	6 838	17
2011							
Ogółem	45 925	45 582	45 335	44 561	42 712	30 084	283
przed 1918	1 709	1 649	1 561	1 130	575	5	60
1918-1944	1 226	1 156	1 120	979	683	92	70
1945-1970	11 031	10 904	10 867	10 777	10 146	4 416	127
1971-1978	10 532	10 521	10 450	10 372	10 255	8 710	11
1979-1988	7 693	7 692	7 690	7 673	7 531	6 873	1
1989-2002	7 935	7 925	7 912	7 899	7 841	6 825	10
2003-2007	3 778	3 778	3 778	3 776	3 743	2 400	0
2008-2011	1 100	1 100	1 100	1 100	1 088	387	0

6. Zaludnienie mieszkań

Do podstawowych wskaźników charakteryzujących zaludnienie mieszkań należą: przeciętna liczba osób w mieszkaniu, przeciętna liczba osób przypadająca na 1 izbę oraz przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę.

Tabela 41: Ogólne wskaźniki zaludnienia mieszkań zamieszkałych stale

Wyszczególnienie	2002	2011
Przeciętna liczba osób w 1 mieszkaniu	3,02	2,69
Przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,86	0,76
Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ² na 1 osobę	18,7	21,8

Wszystkie wskaźniki wskazują na ogólną poprawę w sytuacji zaludnienia mieszkań. W 2011 r. na jedno mieszkanie przypadało przeciętnie 2,69 osoby, podczas gdy w 2002 r. wskaźnik ten wyniósł 3,02 osoby. W stosunku do 2002 r. zmniejszyła się przeciętna liczba osób na 1 izbę z 0,86 do 0,76. Przepiętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę zwiększyła się o 3,1 m² i wyniosła 21,8 m². Na obszarze Płocka liczba osób zamieszkujących w mieszkaniach uznanych w naszych warunkach za przeludnione (tj. takich, w których na 1 izbę przypada 2 i więcej osób) wynosiła 12,0 tys., tj. 9,7% ogółu ludności w mieszkaniach zamieszkałych stale. Natomiast liczba osób zamieszkujących w warunkach niskiego zaludnienia (tj. takich, w których na 1 izbę przypada poniżej 1 osoby) wynosiła 55,7 tys., tj. 45,0% ogółu ludności. W porównaniu z 2002 r. wskaźnik wysokiego zaludnienia zmniejszył się o 0,9 p. proc., a wskaźnik niskiego zaludnienia zwiększył się o 7,3 p. proc.

Tabela 42: Ludność w mieszkaniach zamieszkałych stale według liczby osób na 1 izbę oraz powierzchni użytkowej na 1 osobę

Wyszczególnienie	2002	2011
Ludność w mieszkaniach zamieszkałych stale ogółem	127 031	123 637
Ludność w mieszkaniach o liczbie osób na 1 izbę ^a		
Poniżej 0,50	6 776	12 080
0,50 – 0,99	41 129	43 585
1,00	33 284	27 747
1,01 – 1,49	20 198	15 959
1,50 – 1,99	12 214	11 189
2,00 – 2,99	9 281	8 271
3,00 i więcej	4 148	3 694
Ludność w mieszkaniach o powierzchni użytkowej w m ² na osobę ^b w % ogółu		
poniżej 7,0	6 531	6 029
7,0 – 9,9	17 508	13 822
10,0 – 14,9	34 185	28 742
15,0 – 19,9	29 579	25 835
20,0 – 29,9	23 239	24 555
30,0 i więcej	15 989	23 525

a - W podziale nie przedstawiono udziału ludności w mieszkaniach o nieustalonej liczbie izb; bez izb przeznaczonych do działalności gospodarczej. b - W podziale nie przedstawiono udziału ludności w mieszkaniach o nieustalonej powierzchni użytkowej; bez powierzchni wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej.

Według danych NSP 2011 r. w Płocku 48,1 tys. osób, czyli 38,9% ogółu ludności, mieszkało w mieszkaniach, w których na 1 osobę przypadało 20 m² i więcej powierzchni użytkowej. Natomiast udział ludności mieszkającej w mieszkaniach, w których na 1 osobę przypadało mniej niż 10 m² wyniósł 16,1% ogółu ludności. W stosunku do poprzedniego spisu odsetek ludności w mieszkaniach, gdzie na 1 osobę przypadało 20 m² i więcej powierzchni użytkowej zwiększył się o 8,0 p. proc., a odsetek ludności mieszkającej w mieszkaniach, w których na 1 osobę przypadało mniej niż 10 m² zmniejszył się o 2,9 p. proc.

Literatura

Główny Urząd Statystyczny, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011. Dojazdy do pracy*, Warszawa 2014

Główny Urząd Statystyczny, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2011. Migracje wewnętrzne ludności*, Warszawa 2014

Główny Urząd Statystyczny, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2011. Raport z wyników*, Warszawa 2012

Urząd Statystyczny w Warszawie, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2011. Aktywność ekonomiczna ludności w województwie mazowieckim*, Warszawa 2014

Urząd Statystyczny w Warszawie, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2011. Atlas powiatów i gmin województwa mazowieckiego*, Warszawa 2014

Urząd Statystyczny w Warszawie, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2011. Dojazdy do pracy w województwie mazowieckim*, Warszawa 2014

Urząd Statystyczny w Warszawie, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2011. Gospodarstwa domowe i rodziny w województwie mazowieckim. Charakterystyka demograficzna*, Warszawa 2014

Urząd Statystyczny w Warszawie, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2011. Ludność i gospodarstwa domowe w województwie mazowieckim. Stan i struktura społeczno-ekonomiczna*, Warszawa 2014

Urząd Statystyczny w Warszawie, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2011. Ludność w województwie mazowieckim. Stan i struktura demograficzno-społeczna*, Warszawa 2014

Urząd Statystyczny w Warszawie, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2011. Mieszkania w województwie mazowieckim*, Warszawa 2014

Urząd Statystyczny w Warszawie, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2011. Migracje zagraniczna i wewnętrzne ludności województwa mazowieckiego*, Warszawa 2014

Urząd Statystyczny w Warszawie, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2011. Raport z wyników spisu w m.st. Warszawie*, Warszawa 2014

Urząd Statystyczny w Warszawie, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2011. Raport z wyników województwa mazowieckiego*, Warszawa 2012

Urząd Statystyczny w Warszawie, *Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2011. Zamieszkane budynki*, Warszawa 2013

Materiały dostępne on-line:

Główny Urząd Statystyczny (2012), *Ludność w gminach. Stan w dniu 31 marca 2011 r. - NSP 2011*, dostępne: <http://stat.gov.pl/spisy-powszechne/nsp-2011/nsp-2011-wyniki/>

Główny Urząd Statystyczny (2013), *Ludność w miejscowościach statystycznych według ekonomicznych grup wieku. Stan w dniu 31.03.2011 r.*, dostępne: <http://stat.gov.pl/spisy-powszechne/nsp-2011/nsp-2011-wyniki/>

Główny Urząd Statystyczny (2014), *Dojazdy do pracy w Polsce - wyniki NSP 2011*, dostępne: <http://stat.gov.pl/spisy-powszechne/nsp-2011/nsp-2011-wyniki/dojazdy-do-pracy-w-polsce-wyniki-nsp-2011,9,1.html>

Główny Urząd Statystyczny (2015), *Gospodarstwa domowe i rodziny z migrantami – NSP 2011*, dostępne: <http://stat.gov.pl/spisy-powszechne/nsp-2011/nsp-2011-wyniki/>

Główny Urząd Statystyczny (2016), *Ludność w rejonach statystycznych i obwodach spisowych według płci, ekonomicznych i 10-letnich grup wieku – NSP 2011*, dostępne: <http://stat.gov.pl/spisy-powszechne/nsp-2011/nsp-2011-wyniki/>

Główny Urząd Statystyczny (2016), *Bank Danych Lokalnych. Narodowe Spisy Powszechne*, dostępne: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/temat>